

ПРЕДРАГ ПАВЛИЋЕВИЋ*
Академија за националну безбедност
Београд

UDC: 323.28
Оригиналан научни рад
Примљен: 24.08.2021
Одобрен: 16.09.2021
Страна: 203–229
DOI: 10.51738/Kpolisa2021.18.3r.3.02

МАПИРАЊЕ ИСТРАЖИВАЧКИХ ПОЉА ТЕРОРИЗМА УСАМЉЕНИХ АКТЕРА И КОНТРАТЕРОРИЗАМ

Сажетак: Циљ рада је систематизација тематских области тероризма усамљених актера (ТУА). Идентификовано је 20 области, од којих су поједине израженије садржински и функционално увезане. У раду се предлаже дефиниција ТУА, и закључује: а) да је мапирање истраживачких поља тероризма усамљених актера показало врло широк обухват – често веома продуктиван, теоријски и методолошки заснован – као и константно ширење тематских поља и новоформулисаних проблема, б) да истраживања ТУА-а пружају информације, моделе и препоруке од значаја за ефикаснији контратероризам (КТ), и в) да у истраживачком апарату, и фокусу истраживања ТУА требају јаче бити укључене геополитичке детерминанте, стратешки интереси који се преламају у међународним односима, као и детерминанте које уобличавају културне и цивилизацијске релације и токове у савременом свету.

Кључне речи: усамљени преступник, усамљени вук, осамљеник, отпор без вође, геополитика

Увод

Циљ рада је систематизација тематских области тероризма усамљених актера. У раду се настоје класификовати истраживачке области поменутог феномена без обзира на дисциплинарне оквире, или теоријске перспективе, које одређују обухваћене изворе. Селектирани извори првенствено укључују научне изворе, и то научне чланке, потом научне и стручне студије (укључујући и неколико мастер теза), и извештаје референтних институција које се баве истраживањем и праћењем проблематике тероризма (као и радикалног и насиљног екстремизма, и радикализације).

Примарни циљ рада је детектовање и систематизовање извора, тиме уочавање кључних праваца новијих истраживања. Притом карактер и обим

* predrag_pavlicevic@yahoo.com

рада дозвољава назначавање само неких елемената и детерминти ове појаве. Међутим, секундарни циљ рада је увезати истраживачке области ТУА са контратероризмом, односно, назначити допринос који поменута истраживања могу имати у формулисању КТ активности и мера.

Термин *контратероризам (КТ) или противтероризам (counterterrorism)* у овом раду означава политичке, дипломатске, правне, обавештајне и војне активности и мере које су осмишљене и проводе се како би се спречио тероризам, и „односи се како на офанзивне тако и на одбрамбене мере, превентивне и репресивне радње, такође на активности које се предузимају у земљи и у иностранству“ (видети ближе Pavlićević 2020, 11–18).

Трендови

Указујемо на значај предмета нашег истраживања полазећи од краћег приказа неких од налаза из извора у којима се систематски анализају трендови тероризма:

- „У Великој Британији би се известан број ухапшених могао класификовати као 'усамљени вукови'. Ове особе деле идеолошку или филозофску идентификацију са екстремистичком групом, али не комуницирају са групом са којом се идентификују. Иако акције усамљеног вука имају за циљ унапређење циља групе, тактике и методе су замисљене и усмерене без икакве спољне команде или упутства.“ (European Police Office [Europol] 2008, 39);
- „Напади које изводе усамљени починици и подстицање напада мањег обима су у порасту. Последњих година забележен је пораст броја напада у ЕУ и САД од стране појединача који немају везе са успостављеним терористичким мрежама, и који су претходно били непознати безбедносним и обавештајним службама. Поред појединача који се понашају као чланови мреже, или који имају користи од подршке мреже, радикализовани усамљени нападачи представљају све већу претњу, погоршану текућим сукобом у Сирији и Ираку.“ (European Law Enforcement Agency [Europol] 2015, 6);
- „Напади усамљених вукова чине 70 процената свих смртних случајева од терориста на Западу од 2006. Поред тога, исламски фундаментализам није био главни покретач напада усамљених вукова, с тим што се 80 процената смртних случајева на Западу од напада усамљених вукова приписује мешишини десничарских екстремиста, националиста, антивладиних елемената, других врста политичког екстремизма и од супрематиста [...] У скорије време ИСИЛ је заменио ал-Ка'иду као највећу претњу за нападе на Западу кроз тактику усамљеног вука.“ (Institute for Economics & Peace [IEP] 2015, 2–3, 50);
- „У последњих десет година терористички напади усамљених починиоца повећали су се у земљама ОЕЕС-а, са једног у 2008. на 56 у 2016. Највећи број ових напада догодио се у Сједињеним Државама [...] Усамљени починиоци убијају у просеку једну особу по нападу а сви други терористи

који делују у земљама ОЕЕС убили су мање од 0,3 особе по нападу.” (IEP 2017, 5, 59);

– „Тринаест људи је убијено у терористичким нападима у ЕУ током 2018. – смањење у односу на 2017. Сви напади су били циходистички по природи, а починили су их појединци који су деловали сами.” (European Union Agency for Law Enforcement Cooperation [Europol] 2019, 6);

– „Значајно, другу годину заредом, број осуђених циходистичких завера знатно је премашио број извршених и неуспелих циходистичких напада ... док је већина осуђених завера укључивала више осумњичених [...] У 2019. години ЕУ је претрпела три извршена и четири неуспела циходистичка терористичка напада, који су усмртили десет људи. Све осим једног починили су појединци који су деловали сами.” (European Union Agency for Law Enforcement Cooperation [Europol] 2020, 14, 33);

– „Усамљени актери и тероризам. Државе чланице ЕУ процењују за циходистички тероризам и десничарски тероризам, као и за насиљни екстремизам, да највећу претњу представљају усамљени актери или мале ћелије које извршавају насиље самостално, а да не буду усмерене од већих организација. Као што горе представљени подаци показују, већа је вероватноћа да ће од стране органа за спровођење закона бити осуђене завере у којима учествује више осумњичених, него припремање напада од стране појединача који делују сами.” (Europol 2020, 19);

– „Неки од кључних елемената терористичке претње у ЕУ остају непромењени. Циходистички терористи често нападају сами и користе несофистициране методе напада. Радикализација младих људи у различитим окружењима, укључујући затворе, и даље је кључна брига [...] СВЕ ИЗАВРШЕНЕ ЦИХАДИСТИЧКЕ ТЕРОРИСТИЧКЕ НАПАДЕ СПРОВЕЛИ СУ УСАМЉЕНИ ПОЧИНОЦИ. Осуђене завере углавном су укључивале више осумњичених.” (European Union Agency for Law Enforcement Cooperation [Europol] 2021, 4, 7);

– „Усамљени актери. Унутар лабаве циходистичке мреже у ЕУ, појединци имају широке могућности да делују на сопствену иницијативу. Можда су били радикализовани активностима организованим у оквиру циходистичких мрежа, али су појединци, или су мале групе изван ових миљеа такође могли бити радикализовани *offline* или *online*. У оба случаја, процењује се да главна претња потиче од симпатизера ИД-е. Све извршене нападе циходиста 2020. године у ЕУ починили су појединци који су деловали сами. Појединци или групе које делују самостално, уграђене или се налазе на маргинама циходистичког покрета, могу се такође осећати обавезним да изврше насиљне или терористичке акте, посебно ако добију помоћ или директна упутства од следбеника терористичке групе у иностранству. Белгија је септембра 2020. проценила да је приближно 100 појединача осумњичено да желе извршити насиљна дела. Напад усамљених актера или малих ћелија тешко је предвидети и спречити. Не постоји јасан профил радикализованих појединача који на крају постану насиљни” (Europol 2021, 53).

Од посебног значаја је истаћи да *феномен ТУА није искључиво везан за исламистички тероризам*, о чему говоре следећи налази:

- „Инциденти крајње десничарског тероризма повећавају се на Западу, посебно у Западној Европи, Северној Америци и Океанији. Укупан број инцидената повећан је за 320 процената током последњих пет година. [...] Крајње десничарски тероризам у последњих десет година све се више повезује са појединцима широке идеолошке припадности, него са одређеним терористичким групама.” (Institute for Economics & Peace [IEP] 2019, 44);
- „Хапшења осумњичених који су планирали да почине терористичке или екстремистичке нападе извршена су 2020. у неколико држава чланица ЕУ. Забрињавајуће је да се уочава све млађа старосна доб осумњичених – од којих су многи били малолетни у време хапшења. Већина је повезана са транснационалним насиљним онлајн заједницама са различитим степеном организације. Ове онлајн заједнице подржавају концепт ’отпора без вође’ културе ОПСАДЕ и идеја акцелериста. Такве идеологије промовишу став да су напади појединача или малих група, а не великих организација, потребни како би се убрзao очекивани слом друштва. Ово се може користити за оправдање напада усамљених починиоца, попут оних запажених 2019.” (Europol 2021, 18).¹

Мапирање истраживачких поља

Оцењујемо корисним да резултате истраживања прикажемо табеларно, ради прегледности:

	<i>Предмет истраживања</i>	<i>Извори</i>	<i>Разматрање теме као пратећег питања у извору</i>
1.	Библиографија / преглед литературе	Marlatt 2016; Kenyon, Baker-Beall, Binder 2021.	/
2.	Термин(ологија), појам, дефиниција, преглед основних налаза ранијих истраживања, назначавање неких елемената концепта	Spaaij 2010; Nijboer 2012; Spaaij and Hamm 2015; Bakker and de Roy 2015; Phillips 2015; Gattinara, O'Connor and Lindekilde 2018; Schuurman, Lindekilde, Malthaner, O'Connor, Gill & Noémie Bouhana 2019; Miller 2019;	Van der Heide 2011; Meloy, Roshdi, Glaz-Ocik, and Jens Hoffmann 2015; Smith, Gruenewald, Roberts, Damphousse 2015; Ellis, Pantucci, de Roy, Bakker, Gomis, Palombi and Smith 2016; Bates 2016; Gill and Corner 2016; Beydoun 2018;

¹ О култури ОПСАДЕ и идејама акцелериста, повезано са питањима терориста усамљених починиоца, види: Johnson and Feldman (2021, 4, 15,19); Loadenthal, Hausserman, and Thierry (2020, 4,16, 20).

Слично: „Десничарско терористичко и екстремистичко насиље често изгледа да је намењено да подстакне ‘расни рат’ за који многи десничарски екстремисти верују да је неизбежан. Они траже насиљну реакцију од жртава над којима се врши насиље и њихове шире заједнице. Такви покретачки акти приказана су као део ‘отпора без вође’, концепта који има за циљ да подстакне усамљене актере да почине насиље.” (Europol 2020, 70).

3.	Продубљење разматрање концепта	COT Instituut voor Veiligheids-en Crisismanagement 2007; Feldman 2013; Brighi 2015; Joosse 2015; Connor & Flynn 2015; Leenaars and Reed. 2016; Ellis, Pantucci, de Roy, Bakker, Gomis, Palombi and Smith 2016; Norris 2020;	/
4.	Комплексне анализе трендова тероризма	Institute for Economics & Peace [IEP]; European Union Agency for Law Enforcement Cooperation [Europol]; Teich 2013; Sinai nd;	/
5.	Типологије	Pantucci 2011; Beydoun 2018; Phillips & Pohl. n.d.;	Weimann 2012; Bates 2012; Teich 2013; Connor & Flynn 2015; Smith, Gruenewald, Roberts, Damphousse 2015; Smith, Barton and Birdwell 2016;
6.	Анализа феномена	Bates 2012; McCauley, Moskalenko and Van Son. 2013; Meloy and Yakeley 2014; Pantucci, Ellis and Chaplain 2015; Upadhyay 2017; Phillips & Pohl. n.d.;	Gruenewald, Chermak, and Freilich 2013;
7.	Мотивација (укључујући жељене циљеве активности)	Gill and Corner 2016; Hallgarth 2017; Hofmann 2018; Ganor 2021;	Spaaij 2010; Peddell, Eyre, McManus and Bonworth. 2016; Mullen and Pathé 2018; Hemmingby and Bjørgo 2018;
8.	<i>modus operandi</i>	Eby 2012; Smith, Gruenewald, Roberts, Damphousse 2015; Hughes and Hess 2016; Wiskind 2016; Ellis, Pantucci, de Roy, Bakker, Smith, Gomis and Palombi 2016; Holbrook and Taylor 2017; Schuurman, Bakker, Gill, and Bouhana 2017; Lindekilde, O'Connor and Schuurman 2019; Jah, and Ardashvan 2019; Sinai nd; Gill, Marchment, Corner and Bouhana. 2020;	COT Instituut voor Veiligheids-en Crisismanagement 2007; Spaaij 2010; International Center for the Study of Terrorism (ICST) 2012; Deloughery, King, and Asal. 2013; Gruenewald, Chermak, and Freilich 2013; Holbrook and Taylor 2017; Mohammadmoen and Ardavan 2019; S. Perry, Hasisi and G. Perry 2019;
9.	Процес радикализације	Springer 2009; McCauley and Moskalenko. 2014; Dickson 2015; Peddell, Eyre, McManus and Bonwo	Borum 2013; Meloy and Yakeley 2014; Connor & Flynn 2015; Zeman, Břeň, Urban 2017; Gattinara, O'Connor and Linde-

		irth 2016; Malthaner and Linde-kilde 2017;	kilde 2018; Beydoun 2018; Miller 2019; Lindekilde, O'Connor and Schuurman 2019; Ganor 2021;
10.	Интернет / нови медији / друштвене мреже	Weimann 2012; Michael 2013; Smith, Barton and Birdwell 2016; Wiskind 2016; Zeman, Břeň, Urban 2017; Shehabat, Mitew and Alzoubi 2017; Alava, Frau-Meigs, Hassan 2017; Nyst 2019; Pooja and Vaidya 2021;	Weimann 2012; Meloy and Yakeley 2014; Cohen, Johansson, Kaati, and Mork 2014; Pantucci, Ellis and Chaplain 2015; Smith, Barton and Birdwell 2016; Holbrook and Taylor 2017; Malthaner and Lindekilde 2017; Miller 2019;
11.	Идеологија и наративи	European Union Agency for Law Enforcement Cooperation [Europol];	Meloy and Yakeley 2014; Joesse 2015; Ellis, Pantucci, de Roy, Bakker, Smith, Gomis and Palombi 2016; Holbrook and Taylor 2017; Jah, and Ardavan 2019; Campion 2020;
12.	Профилисање	Eby 2012; de Roy and Bakker 2016a; de Roy and Bakker 2016b; Zeman, Břeň, Urban 2018; Крстић 2018; Mohammadmoein, Mohammadmoein and Ardavan 2019; Jah, and Ardavan 2019;	Meloy and Yakeley 2014; Pantucci, Ellis and Chaplain 2015; Meloy, Roshdi, Glaz-Ocik, and Jens Hoffmann 2015;
13.	Студије случаја	Jasparro 2010; International Center for the Study of Terrorism (ICST) 2012; de Graaf, van der Heide, Wanmaker & Weggemans 2013; Dafnos 2013; Johnsen 2014; Meloy, Habermeyer and Guldmann 2015; Barnett 2015; Hemmingby and Bjørgo 2018;	COT Instituut voor Veiligheids- en Crisismanagement 2007; Springer 2009; Bandel 2012; Teich 2013; Zierhoffer 2014; McCauley and Moskalenko. 2014; Dickson 2015; Meloy, Mohandie, Knoll, and Jens Hoffmann 2015; Holbrook and Taylor 2017; Hallgarth 2017; Gattinara, O'Connor and Lindekilde 2018; Hofmann 2018; Beydoun 2018; Pooja and Vaidya 2021;
14.	Психичко здравље	Corner and Gill 2015; George 2017; Chită 2019; Ho et al 2019; Corner 2020;	Nijboer 2012; Gill and Corner 2013; Borum 2013; Peddell, Eye, McManus and Bonworth 2016; de Roy, Bakker 2016a; de Roy and Bakker 2016b;
15.	Индцирање	Van der Heide 2011; Brynielsson, Horndahl, Johansson, Kaati, Martenson, Svenson 2012; Meloy,	Striegher 2013; Meloy, Habermeyer and Guldmann 2015;

		Hoffmann, Guldmann, James 2012; Cohen, Johansson, Kaati, and Mork 2014; Bouhana, Corner, Gill and Schuurman 2018; Sinai, 2020;	
16.	Анализа / процена ризика	Zierhoffer 2014; Meloy, Roshdi, Glaz-Ocik, and Jens Hoffmann 2015; Meloy, Mohandie, Knoll, and Jens Hoffmann 2015; Meloy and Genzman 2016; Gill, Horgan, Corner, and Silver 2017; Meloy and Pollard 2017; Alakoc 2017; Bouhana, Corner, Gill and Schuurman 2018; Mullen and Pathé 2018; Hamilton 2019;	Meloy, Hoffmann, Guldmann, James 2012; Phillips 2015; Meloy, Habermeyer and Guldmann 2015; Ellis, Pantucci, de Roy, Bakker, Gomis, Palombi and Smith 2016; Schuurman, Bakker, Gill, and Bouhana 2017; Ho et al 2019; Gill, Marchment, Corner and Bouhana. 2020; Sinai, 2020;
17.	Контртероризам	Bakker and de Graaf 2010; Bakker and de Graaf 2011; Bandel 2012; Striegher 2013; Bates 2016; Ellis and Pantucci. 2016; Bakker and de Roy 2016; Kptic 2018; Sinai 2019; S. Perry, Hasisi and G. Perry 2019; Nyst 2019;	COT Instituut voor Veiligheids- en Crisismanagement 2007; Smith, Barton and Birdwell 2016; Peddell, Eyre, McManus, Bonworth 2016; Hughes and Hess 2016; de Roy and Bakker 2016b; Holbrook and Taylor 2017; Hallgarth 2017; Upadhyay 2017; Hofmann 2018; Beydoun 2018;
18.	Правни аспекти супротстављања	Bazan and Yeh. 2006; Coffey 2011; Barnes, 2012;	Connor & Flynn 2015;
19.	Сродни безбедносни феномени	Gruenewald, Chermak, and Freilich 2013; Borum 2013; Deloughery, King, and Asal. 2013; Züquete 2014; O'Connor, Malthaner Lindekilde 2018; Liem, van Buuren and Schönberger. 2018;	McCauley, Moskalenko and Van Son. 2013; McCauley and Moskalenko. 2014; Leenaars and Reed. 2016; Gill, Horgan, Corner, and Silver 2017;
20.	Преглед истраживачких тема, предлог и иницирање правца истраживања	Kaati and Svenson 2011; Gill and Corner 2013;	COT Instituut voor Veiligheids- en Crisismanagement 2007; Van der Heide 2011; Spaaij and Hamm 2015; Ellis, Pantucci, de Roy, Bakker, Gomis, Palombi and Smith 2016; Hofmann 2018.

Напомене:

- Извори су систематизовани по претежности садржаја, уз поштовање критеријума да се посебно не издвајаrudиментално разматрање одређених тема и проблема у извору;

- Уочена је израженија повезаност поједињих тематских области², те се могу издвојити уvezаности садржаја у изворима: КТ и процене ризика, а потом проблем радикализације (са чиме опет повезана тематска област идеологије и наратива); мотивација и избор мете; повезаност кластера интернет са кластерима радикализација, *modus operandi* и индицирање; кластера профилисање и индицирање; кластера индицирање и процена ризика. Стога позиционирање поједињих извора у одређени кластер (осим када то није сасвим јасно на основу садржаја) понекад може бити ствар избора. Колона у горњој табели „разматрање теме као пратећег питања у извору“ решава овај проблем – уз то су поједињи извори опредељени и кроз два основна кластера;
- Теме идеологије и наратива разматране су у великом броју извора, и увезано са темом истраживања – мање или више детаљно – те о њима види и референце за мотивацију и студије случаја. Такође, везано за питања психичког здравља, што је врло фреквентна тема, види референце за студије случаја;
- Кластер *modus operandi* обухвата: избор циљне групе – избор мете, припремне и друге радње усмерење на извршење терористичких дела, моделе планирања и припремања напада, начин комуникације, тактике, (избор) оружја извршења, показатеље о смртоносности напада;
- Начин систематизације кроз 20 кластера може бити и нешто модификован. Наиме: кластер „Интернет / нови медији / друштвене мреже“ може се разбити у три кластера, док кластери „Продубљеније разматрање концепта“ и „Анализа феномена“ могу евентуално чинити један кластер (раздвојени су пошто се приступ, предмет и циљеви истраживања, у наведеним изворима више или мање разликују); кластер „Правни аспекти супротстављања“ не мора бити издвојен из кластера „Контртероризам“.

Имајући у виду секундарни циљ рада напоменимо да се упућује на „нову парадигму КТ“ – о чему, примера ради, пише Синаи (види ближе Sinai 2019, 133). Проблематика КТ (могућности и опције супротстављања, контрамере и превенција), и извори који дају основ за процену степена безбедносних ризика ТУА-а, врло су бројни. Уз то, проблеме КТ нужно дотичу и извори у којима се разматра профилисање, мотивација, рањивост на радикалне наративе, процес, фактори и обрасци радикализације, утицај интернета на процес радикализације. Са аспекта КТ, чини се од посебног значаја истраживање индикатора, упо-

---

² У том смислу, примера ради, Корнер (Corner 2020) скреће пажњу на следеће корелације: „‘УСАМЉЕНИК’ [...] испитивање аутобиографских података показало је да је регрутација терориста флуидна и да зависи од потреба групе, околине и личних преференција регрутата. Такође, тренутни подаци који испитују циљану публику ИСИС-ове онлајн пропаганде имплицирају да регрутери користе више различитих наратива у врло широком распону демографских категорија. Ово бацање широке мреже ефикасно је привлачење пажње на више демографских категорија, а страстиви потрошачи такве пропаганде вероватно ће бити они са све већим стопама коришћења интернета. Стога, стопе преваленције специфичних проблема менталног здравља код појединача који верно подржавају ИСИС могу бити функција изложености због њиховог понашања на мрежи“ (71).

зоравајућег понашање (*warning or signaling behavior, leakage behavior, weak signals, predictors, indicators of Lone operators*). Термини и проблеми сајбер-простор (виртуелна заједница), дигитални трагови на Интернету, анализа друштвених мрежа, технике прикупљања и анализирања података са интернета (веб страница или форума), мрежна безбедност одавно су битни.

Може се закључити да истраживања ТУА-а пружају информације, моделе и препоруке од значаја за ефикаснији контратеророзам.

Треба истаћи да начин систематизовања истраживачких домена ТУА-а изложен у овом раду не доводе у питање налазе до којих су дошли Кенион, Бејкер-Бел и Биндер (Kenyon, Baker-Beall and Binder 2021, у штампи)³.

Уколико се осврнемо на *лимитираност* налаза до којих се дошло у овом раду, треба истаћи да узорак није репрезентативан. С друге стране, чак и репрезентативан узорак не би покрио и могао да сустигне савремени темпо производње доступних извора на Интернету, док се корисност за будуће истраживаче феномена чини неупитним јер изложена систематизација селектираних извора обухвата више аспекта, и олакшава и убрзава уобличавање теоријског оквира истраживања.

Дискусија

Мапирање истраживачких поља тероризма усамљених актера (увид у изворе) показало је врло широк обухват – често веома продуктиван, теоријски и методолошки заснован – као и константно ширење тематских поља, и даље формулисање релевантних проблема – и поред ретких замерки на концептуалне и методолошке недостатке у научним истраживањима (види Spaaij and Hamm 2015).

У сагледавању феномена тероризма, а специфично ТУА, у изворима се региструју истраживања усмерена на факторе радикализације и утицај нових медија, потом анализу узрока, идеолошких или доктринарних основа и стратешких циљева терориста, као и мотивацију – а која су делом неспорно везана за ситуацију и односе у међународној заједници (не само за угрожавање националне безбедности од ТУА)⁴.

³ Кенион, Бејкер-Бел и Биндер (2021, у штампи) су констатовали следеће: „Приказан је систематски преглед емпиријске литературе о тероризму усамљених актера, први те врсте. Преок 109 извора идентификовано је и описано десет главних тема које карактеришу овај домен: дефиниције тероризма усамљених актера и типологије; хетерогеност терориста усамљених актера; присуство проблема менталног здравља и/или поремећаја личности; сличности са другим врстама криминала усамљених починиоца; мотивација за деловање вођена личним и идеолошким утицајима; све уочљивија употреба интернета; везе са другим екстремистима, групама или ширим покретима; процеси планирања и припреме напада; улога прилика/покретача; и склоност ка цурењу/сигнализацији напада. [САЖЕТАК АУТОРА]”.

⁴ Примера ради: „На ситуацију у Европи у погледу циходистичког тероризма и даље су утицали спољни догађаји. Простори ван државне контроле у областима сукоба, укључујући Авганистан, Либију, регион Сахел, Сирија и Јемен, пружају могућности циходистичким групама да успоставе контролу над територијама које се касније могу претворити у сигурна уточишта. У 2018.

Међутим, чини се да истраживачки апарат тероризма усамљених актера треба уочљивије садржати геополитичке детерминанте, стратешке интересе који се преламају у међународним односима, као и детерминанте које уобличавају културне и цивилизациске релације и токове у савременом свету, јер су од јаког утицаја и на феноменологију и морфологију ТУА-а.

Временска и просторна димензија је овде веома важна (када и где, тек потом ко, зашто и како је извршио дело ТУА). Одговор на питање ко – на којем се са правом инсистира преко студија случаја (које су, иначе, врло продуктивне јер даје основе за извођење колерација, посебно предиктора) – је сасвим други, и наравно незаобилазан ниво анализе.

Геополитичке детерминанте требају бити најшири истраживачки оквир (подједнако унутар-системске) у студијама тероризма (тако и ТУА-а). У супротном анализа статистичких података – и извођење колерација као и формулисање теоријских претпоставки и модела – може бити непотпуна ма колико може бити (и јесте) методолошки заснована, и може бити *novum* у науци (а свакако од одређене користи као основ конципирања КТ мера и активности).

Заоштравања на глобалној међународно-политичкој сцени (уочљиво на релацији САД – Руска Федерација – НР Кина – поједине државе ЕУ) одраз су различитих геополитичких, геостратешких и геоекономских интереса субјеката међународних односа. Ова заоштравања су уједно могуће показатељ почетних корака реализације пројекта чији је први циљ довести до таквог развоја догађаја (укључујући продубљавање постојећих и/или покретање нових криза) који ствара вештачку, и као једину, алтернативу управо ревитализован и чак оснажен глобални поредак. Основна карактеристика овог поретка би била успостављена контроле од стране држава које иницирају његово стварање (направно, у функцији реализације њихових интереса).⁵ Овакво стање, или трендови у међународно-политичким односима – којима се успоставља (покушава обнавити) глобални систем под „јединственом“ контролом – нужно рађа реакције. Једна од форми реакција је, између осталог, тероризам као реалативно

години забележен је пад активности такозваних филијала Исламске државе (ИД) у бројним регионима ван ЕУ. Државе чланице ЕУ процениле су да ће све мања територијална контрола ИД вероватно бити замењена повећаним напорима Ал-Каиде да поврати моћ и утицај на том подручју. Стратегија Ал-Каиде ослањала се на изградњу савеза са локалним племенима док експлатише политичке притужбе на локалном и међународном нивоу, укључујући оне у Европи” (Europol 2019, 8).

⁵ Деспотовић (2015, цитиран у Деспотовић и Глишин 2021) излаже: „Суштина пројекта Новог светског поретка (*The New World Order - NWO*), исказивала се у потреби преобликовања света по узорима либералне парадигме (свет мора да научи да постане либералан), да би тако идеолошки структуриран и кодиран био у стању да бесконфлктно пригриљи капитализам и западњачки демократски систем [...] Сједињеним државама је успех у хладном рату улио осећај месијанства и предодређености за глобално вођство и уређење света по сопственим мерилима. Ову *идеју изузетности* представићемо кроз глобалистички концепт геополитичке деструкције, према коме она представља‘идеолошко-политички концепт (кондензован у тријади појмова: *глобализам, глобализација, нови светски поредак*) подчињавања света интересима САД-а и антлатистичке геополитичке парадигме, реализован кроз процесе делимичне или потпуне девастације државних, националних, идентитетских, институционалних, економских, културних, научних, образовних, војних, религијско-конфесионалних и територијалних капацитета нација које су означене као мета њиховог разорног деловања ...” (258-261).

лако остварив и (по оцени актера) делотворан одговор. С друге стране, колико год су модалитети КТ одговора добро осмишљени (засновани на изванредно добром разумевању мотива, доктринарних основа и идеолошких образца и наратива, и колико год КТ мере прецизно циљају праве канале радикализације, као и битне правце и организационе форме терористичког деловања) ипак *стратегије и мере на превенцији или спречавању тероризма као одговора на глобални поредак не могу бити адекватне и ефикасне у глобалном оквиру који се не мења. Напротив, модалитети КТ одговора су нужно врло често дефинисани на такав начин да буду у првом реду у функцији одржавања, штићења, и делом и стварања горе-поменутог глобалног поретка.* Мало се брине о слабим играчима.⁶ Тако опстаје зачарани круг у којем тероризам као одговор увек добија нове основе и подстицаје и опстаје. Док се утицај извршеног терористичког дела шири налик концентричним круговима, поприма облик домино ефекта.⁷

Исламистичком тероризму, и односу Запад – Ислам, поклања се знатна пажња. Павлићевић (Pavlićević 2018) упућује на поједине аспекте од значаја за разумевање културних, цивилизацијских и верских размеђа која могу, наравно уз друге кључне факторе, чинити оквире продуковања мајдсете исламистичког терористе: „Са једне, ‘Западне стране’, поред огромног технолошког напретка, правне државе, грађанских права и слобода, уочавамо све огњенији индивидуализам, релативизам вредности, толеранцију покаткад доведена до апсурда, поштовање закона наспрот ’кршења правила као правило’ (уколико не угро-

⁶ Покадкад се поменуто и констатује: „Забринутости које су типичније за радикализацију мусиманских миграната друге генерације постиндустриског друштва, феномен домаћих цијадистичких усамљеника и микроелија, пораст десничарског антимигрантског и антимусиманског насиљног екстремизма прекомерно су заступљени у међународној антитерористичкој агенди, укључујући и ниво Уједињених нација. Међутим, ове бриге нису приоритет, или су чак једва релевантне, за оне државе и друштва на Близком Истоку, Јужној Азији или Централној и Источној Африци која трпе неупоредиво већи терет директних губитака од тероризма погоршаних огромном, директном и индиректном штетом од ширих оружаних сукоба. Оне имају пуно право да тврде да њихове забринутости нису адекватно адресиране или да им се не даје приоритет на међународном нивоу – посебно јер многе од њих немају ресурсе, а понекад им чак недостаје и основна државна функционалност потребна за ефикасну борбу против тероризма, или за спровођење чак и оних међународних мера против тероризам које су потписале. За сваку ефикасну међународну сарадњу у борби против тероризма, посебно на међурегионалном и глобалном и нивоу Уједињених нација, постоји потреба да се тај јаз премости или барем смањи” (IEP 2019, 72–73).

⁷ Примера ради, Кампион (Campion 2020) истиче: „Напади у Ослу показали су ефикасност и смртоносност операција усамљених актера мотивисаних широм идејном екстремном десницом. Тарант је тврдио да је у контакту са Бреивиком и вероватно је био њим инспирисан. После Тарантова напада, усамљени починиоци широм света тврдили су да су надахнути њиме, укључујући стрелца у Повај Синагоги априла 2017. године и Ел Пасо стрелца августа 2019. Он такође служи као надахнуће у земљи [...] Тарантов пренос уживо његовог напада показао је другима како се то може учинити, а покушаји да се то понови у директном преносу, попут особе која је напала синагогу у Халеу, Немачка, у октобру 2019. године, имале су различите нивое неуспеха и успеха [...] Екстремна десница је спретна у уобличавању и дистрибуцији наратива и идеологије који могу пружити основу за мобилизацију усамљених актера и насиље [...] Уобичајено је видети светковине успешних усамљених починиоца, попут оних који Таранта славе као ‘свешта’ и оних који су од њега инспирисани, као Патрик Крусиус и Џон Ернест, као ‘апостола’” (15–16).

жава систем усмерен на ефикасност досезања профита), стил живота који је одређен и дефинисан временом да се постигне и достигне, сврхе живота сведених на успех, славу и моћ – врховни досези и готово ултимативни циљеви за којима тежи човек западне цивилизације – са друге стране је исламски концепт реалности у којем вредности славе и моћи припадају Алаху, а вредности заједнице / умме посвећене су Алаху” (211).

Симеуновић (Simeunović 2018) продубљено упућује да се уобличила „на фундаменталистичкој интерпретацији ислама заснована култура смрти” (41)⁸.

Од посебног је, такође, значаја моменат који Деспотовић (2017) истиче: „Што намерним, што идеолошким превидима, западни аналитичари као да су желели да пређуте да се исламски свет све успешније наметао као *самостални пол геополитичке моћи у свету*, који се постепено али дугорочно еманципује из наметнуте му улоге инструмента антлатизма у борби са нарастајућом моћи великих геополитичких опонената САД-а, као што су Руска Федерација, Кина, Индија, Иран и др. Али и непослушности све склонијих наводних европских савезника и партнера Вашингтона” (158).

Тероризам остаје злочин јер гину невини, и јер тероризам не признаје право на слободу избора. Тероризам је облик тежње за остварењем политичких циљева који морају бити прихваћени од свих. Тоталитаризму „великих” супротстављен је тоталитаризам „малих” (који се некад преклопе у интересима) којем су укорпорирана правила и диктат међународних центара моћи. Форма овог диктата која наново добија на изванредном значају је одређен концепт политички организованог друштва: демократија успостављена на неолибералним принципима не само као пожељан модел и идеал, већ као непорецив глобални модел.⁹ Тако и појединача који постаје терориста усамљени вук рациона-

⁸ Ближе: „Уопште, једна од највећих разлика између хришћанства и ислама почиње да бива управо однос према вери кроз однос према смрти, како својој смрти тако и туђој. Томе је без сумње у великој мери доприносио цијадизам као милитантна интерпретација ислама, односно самоубиљачки исламистички тероризам као његово оваплоћење [...] Док се ми, као екстремни материјалисти хвалимо продолжењем трајања живота, исламски екстремисти се поносе самоубиством, али таквим које подразумева и убијање других. У оба случаја ради се о тежњи ка бесмртности, само што хришћани продолжењем живота у земаљском рају и одлагањем смрти теже да се приближе божјој бесмртности, док исламски фундаменталисти насиљно прекидају свој живот, и то обично у младим годинама, да би додајући вредности тога чина насиљно прекинуте туђе животе свом, доспели до раја. И у погледу раја између нас и њих је огромна разлика, док они ипак теже рају на небу, ако ништа друго из разлога што верују у њега, ми тежимо да свој живот на земљи претворимо у рај, и то чинимо у тој мери да смо због тога одбацили и религију која нас спутава у овогемаљском уживању [...] Атеизам само појачава код човека Европе и уопште Запада уверење да смрћу све губи, док је радикални исламиста уверен да смрћу све добија. Разлика је очигледно не само у супротстављености два света, две цивилизације и две религије, већ и у степену религиозности, тачније у супротстављености мало или никако религиозних људи људима који су веома, чак делом и фанатично религиозни. [...] Ми смо привржени животу, а они смрти, али не било каквој, већ смрти као залогу за идеју. Наша смрт је скончање, а њихова је избор” (Симеуновић 2018, 41).

⁹ Деспотовић и Глишин (2021) упућују: „Основу мондијализма у геополитици чини став да ће еволуција друштва неминовно довести до окупљања свих људи Света у једну заједницу са јединственим системом управљања и јединственом светском владом, која би била способна да на демократски начин решава нагомилане проблеме човечанства: рат, глад, загађење, недостатак

лизује своје поступке на перцепцији угроженог или униженог (верског, националног, социјалног или идеолошког) идентитета и свакако погрешној перцепцији да његов злочин може променити систем и допринети реализацији праведног циља којег дефинише као одбрану своје слободе, и слободе оних које прихвата и осећа као своје.

Проблем је у томе што оне које прихвата и осећа као своје терориста не уочава у друштву у којем живи (односно, прихвата само незнатну себи близку идентитетску мањину). Тако проблеми контратероризма постају проблеми решавања и досезања опција постојања два грађанска друштва у једном политички организованом друштву. На глобалном нивоу, у међународном поретку, овај проблем се може препознати (не само на релацији „Север” – „Југ”), али се не може адекватно испољити (осим кроз резолуције које проглашавају идеале, и препоручују мере). Проблем се посебно не може решити докле год постоји насиље поретка над различитошћу. Али не само поретка – уколико се као стратешки циљ исламистичког тероризма региструје оснивање Калифата онда добија на значају појам исламско цивилно друштво.¹⁰ Расцеп се не може превладати насиљним наметањем глобалног „уједначавајућег” принципа диктата тржишта у улузији толеранције. Остаје нужност да се процени која је цена и граница константног настојања да се убеди неко кога је немогуће убедити.

Закључне напомене

Анализа (у овом раду обухваћених) теоријских прилаза и концепата даје основе за закључак да се под тероризмом усамљених актера подразумевају манифестије (са пратећим узроцима и исходима) активности особе (изузетно

енергије, пренасељеност, воду, тероризам и слично [...] Важнији геополитички мислиоци мондијалистичког круга су Збигњев Бжежински, Хенри Кисинџер и Џорџ Буш. Њихова главна идеја сводила се на пројекат преласка на јединствен светски систем под стратешком превлашћу Запада, који је тобожњи носилац 'прогресивних', 'хуманистичких' и 'демократских' идеја и вредности, а које су по њиховом саморазумевању довољно привлачне и пожељне да оправдају ову тежњу за планетарним наметањем" (247-249).

¹⁰ Деспотовић (2017), с горе изложеним у вези, наглашава: „Код једног броја аутора уврежено је мишљење да је тероризам углавном облик дефанзивног и осветничког средства одмазде сиромашних, који из своје асиметричне позиције одговарају на дисиметричну несразмеру моћи. 'Миграционо оружје', по нама, има респектабилне потенцијале *офаџивног асиметричног средства* које се користи кроз процесе масовне мигрантске инфилтрације у западна друштва [...] Разорни потенцијал се исказује како кроз терористичке претње и акције (особито снажно због свог религијског набоја), које готово увек имају призвук 'светог терора', тако и кроз унутрашње мрежно организовање и вешто коришћење облика цивилних организација и иницијатива. Ми бисмо такав начин деловања назвали исламско цивилно друштво [...] Иако на први поглед делује као оксиморон, јер ислам одбације демократски поредак као прихватљив облик политичке егзистенције у земљама које већ јесу исламске, синтагма *исламско цивилно друштво* представља карактеристику исламске политичке еластичности, која се користи као асиметрично средство деловања у контексту демократског и цивилног поретка западноевропских друштава. *Исламско цивилно друштво* део је исламске *тактике* у којој се демократија и њена евидентна криза и слабости, исказане кроз неолиберални модел деловања, користе као средство против самих демократских друштава, не би ли се на тај начин лакше остварили *стратешки циљеви* ислама на европском континенту" (162-163).

мале групе) која је *самостално предузела радње* усмерене на извршење, или је самостално извршила терористичко дело *ван чврсто успостављених веза* са терористичким организацијама или групама, *без пружене помоћи* терористичке организације (групе или особе која има специфичан интерес) која је била пресудна за доношење одлуке о извршењу терористичког(их) дела, односно, *без обзира на начин и степен утицаја на уобличавање намере или степен добијених подстицаја* од стране других, *без обзира на начин стицање способности или остваривање услова* за извршење дела, као и *без обзира на мотиве који могу бити идиосинкратски, или се могу поклапати или бити усмерени на остварење стратешких или тактичких циљева терористичких група или организација*.

У предложеној дефиницији (без обзира што ставља акценат на самосталност у предузимању радњи усмерених на извршење терористичког дела, као и на „мотиве који могу бити идиосинкратски“) не искључују се у потпуности везе терористе усамљеног починиоца са одређеном терористичком организацијом, или идеолошким и/или доктринарним оквиром који чине основ, мотив или циљ његове активности, и евентуално успешно извршеног терористичког дела. Наиме, не губи се из вида да само постојање, и свакако деловање, терористичке организације може бити мотивациони фактор терориста усамљених актера, односно да организације (мада не увек) могу бити не само трасформер идеја и циљева већ, штавише, и индиректни подстrekач. Такође, управо начином конципирања, дефиницијом се уважава и оставља простор за поставку да најшири друштвени и (гео)политички миље ствара склоп фактора окидача за извршење терористичких дела усамљених починиоца.

Међународни поредак има своју логику, и ни један ентитет га не може у целини уобличити (ма колико јак био) једноставно због чињенице што је само његов део. Мање јачим ентитетима преостаје да у границама нужности чувају идентитет не подржавајући концепције које нужност формулишу манипулативним механизмима. Мали могу мењати систем само у мери у којој не подржавају насиље, не излажући се беспотребним ризицима јер је неопходно да стварају основе да се од насиља могу одбранити. Одговор везан за тероризам усамљених актера обухвата подразумевајуће напоре за обуку службеника надлежних институција о профилу усамљених починиоца терористичких дела, аспектима њиховог менталног здравља, стицање знања о знацима упозорења, такође на нивоу институција дефинисање или усвајање постојећих теоријских концепата које дају основу за благовремено индицирање починиоца, као и израде модела процене ризика. Политичка препорука би била и ширење знања и у општој популацији, путем медија, о поменутим темама и проблемима, јер би то ојачало превенцију.

Литература

1. Деспотовић, Љубиша. 2017. *Глобализација и геополитика идентитета*. Сремски Карловци : Каирос.

2. Деспотовић, Љубиша, и Вања Глишин. 2021. *Савремени међународни односи и геополитика*. Сремски Карловци : Кајрос.
3. Павлићевићић, Предраг. 2018. „Однос европског идентитета и ислама: јут-јуб садржаји као модус анализе.” У „Религијски и конфесионални идентитети као актери могућих сукоба на Балкану и у Европи”, ур. Љубиша Деспотовић и Горан Иванчевић, посебно издање, *Култура полиса*: 193-213
4. Симеуновић, Драган. 2018. „Хришћанство и ислам у Европи – могућност конфликта.” У „Религијски и конфесионални идентитети као актери могућих сукоба на Балкану и у Европи”, ур. Љубиша Деспотовић и Горан Иванчевић, посебно издање, *Култура полиса*: 35-48
5. Alakoc, Burcu Pinar. 2017. „Competing to Kill: Terrorist Organizations Versus Lone Wolf Terrorists, *Terrorism and Political Violence*.” 29(3): 509—532. Дои: 10.1080/ 09546553.2015.1050489
6. Alava, Séraphin, Divina Frau-Meigs, Ghayda Hassan. 2017. „Youth and Violent Extremism on social media: Mapping the Research.” *United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization*. последњи приступ 17. августа 2021. https://www.researchgate.net/publication/322171461_YOUTH_AND_VIOLENT_EXTREMISM_ON_SOCIAL_MEDIA_MAPPING_THE_RESEARCH_United_Nations_Educational_Scientific_and_Cultural_Organization
7. Bakker, Edwin, Beatrice de Graaf. November 2010. „Lone Wolves How to Prevent This Phenomenon?“ Expert Meeting Paper. ‘Lone Wolves; How to Prevent This Seemingly New Phenomenon’. *International Centre for Counter-Terrorism* [ICCT] – The Hague. последњи приступ 09. августа 2021. <https://www.icct.nl/app/uploads/download/file/ICCT-Bakker-deGraaf-EM-Paper-Lone-Wolves.pdf>
8. Bakker, Edwin and Beatrice de Graaf. 2011. „Preventing Lone Wolf Terrorism: some CT Approaches Addressed”, *Perspectives on Terrorism* 5 (5-6): 43–50. последњи приступ 10. августа 2021. <https://www.jstor.org/stable/pdf/26298538.pdf>
9. Bakker, Edwin and Jeanine de Roy van Zuidewijn. 2015. “Lone-Actor Terrorism: Definitional Workshop.” *Countering Lone-Actor Terrorism Series No. 2. RUSI Workshop Report*. Royal United Services Institute for Defence and Security Studies. последњи приступ 12. августа 2021. <https://rusi.org/explore-our-research/publications/occasional-papers/lone-actor-terrorism-definitional-workshop>
10. Bakker, Edwin and Jeanine de Roy van Zuidewijn. 2016. „Lone-Actor Terrorism Toolkit Paper 1: Practical Guidance for Mental Health Practitioners and Social Workers.” *Countering Lone-Actor Terrorism Series No. 9. International Centre for Counter-Terrorism - The Hague (ICCT)*. последњи приступ 11. августа 2021. https://www.icct.nl/app/uploads/2016/04/201604_CLAT_Toolkit-Paper-1-1.pdf
11. Bandel, Peter. 2012. „A Wolf In Military Clothing: A Case Study Examination Of Lone Wolf Terrorism And The Roles And Responsibilities Of Government

Agencies.” University of Central Florida. последњи приступ 10. августа 2021. <https://stars.library.ucf.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=3270&context=etd>

12. Barnes, Beau D. 2012. „Confronting the One-Man Wolf Pack: Adapting Law Enforcement and Prosecution Responses to the Threat of Lone Wolf Terrorism”, *Boston University Law Review* 92(5):1613–1662. последњи приступ 09. августа 2021. <https://www.bu.edu/law/journals-archive/bulr/volume92n4/documents/BARNES.pdf>

13. Barnett, Brett A. 2015. „20 Years Later: A Look Back at the Unabomber Manifesto.” *Perspectives on Terrorism* 9(6): 60–71. последњи приступ 16. августа 2021. <https://www.universiteitleiden.nl/binaries/content/assets/governance-and-global-affairs/isga/perspectives-on-terrorism/2015-6.pdf>

14. Bates, Rodger A. 2012. “Dancing With Wolves: Today's Lone Wolf Terrorists.” *The Journal of Public and Professional Sociology* 4 (1): 1–14. последњи приступ 12. августа 2021. <https://digitalcommons.kennesaw.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1023&context=jpps>

15. Bates, Rodger A. 2016. “Tracking Lone Wolf Terrorists.” *The Journal of Public and Professional Sociology* 8 (1): 1–16. последњи приступ 02. јануара 2021. <https://digitalcommons.kennesaw.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1111&context=jpps>

16. Bazan, Elizabeth B. and Brian T. Yeh. 2006. “Intelligence Reform and Terrorism Prevention Act of 2004: “Lone Wolf” Amendment to the Foreign Intelligence Surveillance Act”, Congressional Research Service, The Library of Congress, Washington, DC, Report for Congress. последњи приступ 10. августа 2021. <https://fas.org/sgp/crs/intel/RS22011.pdf>

17. Beydoun, Khaled A. 2018. *Lone Wolf Terrorism: Types, Stripes, and Double Standards*, *Northwestern University Law Review Online* 112 (5): 1213–1243. последњи приступ 12. августа 2021. <https://scholarlycommons.law.northwestern.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1333&context=nulr>

18. Borum, Randy. 2013. „Informing Lone-Offender Investigations.” *Criminology & Public Policy*, 12 (1): 103–112. Doi:10.1111/1745-9133.12016

19. Bouhana, Noémie, Emily Corner, Paul Gill and Bart Schuurman. 2018. „Background and Preparatory Behaviours of Right-Wing Extremist Lone Actors: A Comparative Study.” *Perspectives on Terrorism* 12(6): 150–163. последњи приступ 02. јануара 2021. <https://www.universiteitleiden.nl/binaries/content/assets/customsites/perspectives-on-terrorism/2018/issue-6/pot-xii-6.pdf>

20. Brighi, Elisabetta. 2015. „The mimetic politics of lone-wolf terrorism.” *Journal of International Political Theory*, 11(1): 145–164. Doi:10.1177/1755088214555598

21. Brynielsson, Joel, Andreas Horndahl, Fredrik Johansson, Lisa Kaati, Christian Martenson, Pontus Svenson. 2012. “Analysis of Weak Signals for Detecting Lone Wolf Terrorists.” European Intelligence and Security Informatics Conference. последњи приступ 10. августа 2021.

https://www.foi.se/download/18.7fd35d7f166c56ebe0bffc0/1542623690297/Analysis-of-weak-signals_FOI-S-4093--SE.pdf

22. Coffey, Kendall. 2011. „The Lone Wolf – Solo Terrorism and the Challenge of Preventative Prosecution.” *FIU Law Review* 7(1/4): 1–28. Doi: <https://dx.doi.org/10.25148/lawrev.7.1.4>

23. Cohen, Katie, Fredrik Johansson, Lisa Kaati, and Jonas Clausen Mork. 2014. „Detecting Linguistic Markers for Radical Violence in Social Media.” *Terrorism and Political Violence*, 26:246–256. Doi: 10.1080/09546553.2014.849948

24. Campion, Kristy. 2020. „Contemporary right-wing extremism in Australia.” In *Counterterrorism yearbook 2020*, eds. Isaac Kfir and John Coyne, 13–18, The Australian Strategic Policy Institute (ASPI), Counter-Terrorism Policy Centre (CTPC). <https://s3-ap-southeast-2.amazonaws.com/ad-aspi/2020-03/ASPI%20Counterterrorism%20YB2020.pdf?XVWQRHtHM0Yjs4OTfES3sLpkmCl36X4e=>, последњи приступ 06. августа 2021.

25. Connor, Jeffrey & Carol Rollie Flynn. 2015. „Report: Lone Wolf Terrorism.” Security Studies Program Georgetown University. Critical Issue Task Force: 1–57. последњи приступ 13. августа 2021. <https://georgetownsecuritystudiesreview.org/wp-content/uploads/2015/08/NCITF-Final-Paper.pdf>

26. Corner, Emily. 2020. „Mental health and terrorism.” In *Counterterrorism yearbook 2020*, eds. Isaac Kfir and John Coyne, 69–74, The Australian Strategic Policy Institute (ASPI), Counter-Terrorism Policy Centre (CTPC). <https://s3-ap-southeast-2.amazonaws.com/ad-aspi/2020-03/ASPI%20Counterterrorism%20YB2020.pdf?XVWQRHtHM0Yjs4OTfES3sLpkmCl36X4e=>, последњи приступ 06. августа 2021.

27. Corner, Emily and Paul Gill. 2015. „A False Dichotomy? Mental Illness and Lone-Actor Terrorism.” *Law and Human Behavior* 39(1): 23–34. последњи приступ 2. јануара 2021. <https://psycnet.apa.org/fulltext/2014-33751-001.html>

28. COT Instituut voor Veiligheids-en Crisismanagement. *Lone-wolf terrorism, Final draft 6/7/2007, , Case study for Work Package 3 'Citizens and governance in a knowledge-based society'*. Rotterdam: COT Instituut voor Veiligheids-en Crisismanagement. последњи приступ 13. августа 2021. <https://www.scribd.com/document/179981207/Lone-Wolf-Terrorism-pdf>

29. Dafnos, Andreas. 2013. „Lone Wolf Terrorism as Category: Learning from the Breivik Case.” *Journal EXIT-Deutschland* 3/2013: 96–114. последњи приступ 16. августа 2021. <https://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.965.3587&rep=rep1&type=pdf>

30. de Graaf, Beatrice, Liesbeth van der Heide, Sabine Wanmaker & Daan Weggemans. 2013. „The Anders Behring Breivik Trial: Performing Justice, Defending Democracy.” *ICCT Research Paper*, Hague. последњи приступ 16. август 2021. https://www.researchgate.net/publication/278328283_The_Anders_Behring_Breivik_Trial_Performing_Justice_Defending_Democracy/link/584f08d108aed95c250995e0/download

31. Deloughery, Kathleen, Ryan D. King, and Victor Asal. 2013. „Understanding Lone-actor Terrorism: A Comparative Analysis with Violent Hate Crimes and Group-based Terrorism.” Final Report to the Resilient Systems Division, Science and Technology Directorate, U.S. Department of Homeland Security. College Park, MD. последњи приступ 13. августа 2021.
https://www.dhs.gov/sites/default/files/publications/OPSR_TP_TEVUS_Comparing-Lone-Actor-Terrorism_Hate-Crimes_Group-Terrorism_2013-508.pdf
32. de Roy van Zuidewijn Jeanine and Edwin Bakker. 2016a. „Lone-Actor Terrorism Policy Paper 1: Personal Characteristics of Lone-Actor Terrorists.” Countering Lone-Actor Terrorism Series No. 5, International Centre for Counter-Terrorism - The Hague (ICCT). последњи приступ 12. августа 2021.
<https://www.isdglobal.org/isd-publications/lone-actor-terrorism-policy-paper-1-personal-characteristics-of-lone-actor-terrorists/>
33. de Roy, van Zuidewijn Jeanine and Edwin Bakker. 2016б. „Analysing Personal Characteristics of Lone-Actor Terrorists: Research Findings and Recommendations.” *Perspectives on Terrorism* 10(2): 42–49. последњи приступ 02. јануара 2021. <https://www.jstor.org/stable/pdf/26297552.pdf?refreqid=excelsior%3A47d6180bf4ddd600f13a3166ace2c2a7>
34. Dickson, Lewis W. 2015. „Lone Wolf Terrorism. A Case Study: The Radicalization Process of a Continually Investigated & Islamic State Inspired Lone Wolf Terrorist.” *Degree project in Criminology 15 Credits*. Malmö University: Faculty of Health and Society, Department of Criminology. последњи приступ 16. августа 2021.
<https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1487949/FULLTEXT01.pdf>
35. Eby, Charles A. 2012. „The Nation That Cried Lone Wolf: A Data-Driven Analysis of Individual Terrorists in the United States Since 9/11.” Master’s Thesis. Naval Postgraduate School Monterey. последњи приступ 15. мај 2021.
<https://apps.dtic.mil/sti/pdfs/ADA560635.pdf>
36. Ellis, Clare and Raffaello Pantucci. 2016. „Lone-Actor Terrorism Toolkit Paper 2: Practical Guidance for Security Practitioners.” Countering Lone-Actor Terrorism Series No. 10. RUSI Occasional Paper. Royal United Services Institute for Defence and Security Studies. последњи приступ 12. августа 2021.
<https://rusi.org/explore-our-research/publications/occasional-papers/lone-actor-terrorism-toolkit-paper-2-practical-guidance-security-practitioners>
37. Ellis, Clare, Raffaello Pantucci, Jeanine de Roy van Zuidewijn, Edwin Bakker, Benoît Gomis, Simon Palombi and Melanie Smith. 2016. „Lone-Actor Terrorism: Final Report.” Countering Lone-Actor Terrorism Series No. 11. RUSI Occasional Paper. Royal United Services Institute for Defence and Security Studies. последњи приступ 12. августа 2021. <https://rusi.org/explore-our-research/publications/occasional-papers/lone-actor-terrorism-final-report>
38. Ellis, Clare, Raffaello Pantucci, Jeanine de Roy van Zuidewijn, Edwin Bakker, Melanie Smith, Benoît Gomis and Simon Palombi. 2016. “Analysing the Processes of Lone-Actor Terrorism: Research Findings.” *Perspectives on Terrorism*

10(2): 33-41. последњи приступ 02. јануара 2021.
<https://www.jstor.org/stable/pdf/26297551.pdf?refreqid=excelsior%3A47d6180bf4ddd600f13a3166ace2c2a7>

39. European Police Office [Europol]. 2008. *TE-SAT 2008 : EU Terrorism Situation and Trend Report 2008*, Hague: European Police Office.
<https://www.europol.europa.eu/activities-services/main-reports/te-sat-2008-eu-terrorism-situation-trend-report>, последњи приступ 06. августа 2021.

40. European Law Enforcement Agency [Europol]. 2015. *TE-SAT 2015*. Hague: European Police Office. <https://www.europol.europa.eu/activities-services/main-reports/european-union-terrorism-situation-and-trend-report-2015>, последњи приступ 06. августа 2021.

41. European Union Agency for Law Enforcement Cooperation [Europol]. 2019. *European Union Terrorism Situation and Trend Report 2019*. Hague: European Union Agency for Law Enforcement Cooperation.
<https://www.europol.europa.eu/activities-services/main-reports/terrorism-situation-and-trend-report-2019-te-sat>, последњи приступ 06. августа 2021.

42. European Union Agency for Law Enforcement Cooperation [Europol]. 2020. *European Union Terrorism Situation and Trend Report 2020*. Hague: European Union Agency for Law Enforcement Cooperation.
<https://www.europol.europa.eu/activities-services/main-reports/eu-terrorism-situation-and-trend-report#fndtn-tabs-0-bottom-2>, последњи приступ 06. августа 2021.

43. European Union Agency for Law Enforcement Cooperation [Europol]. 2021. *European Union Terrorism Situation and Trend Report 2021*. Hague: European Union Agency for Law Enforcement Cooperation.
<https://www.europol.europa.eu/activities-services/main-reports/european-union-terrorism-situation-and-trend-report-2021-tesat>, последњи приступ 06. августа 2021.

44. Feldman, Matthew. 2013. „Comparative Lone Wolf Terrorism: Toward a Heuristic Definition.” *Democracy and Security* 9(3): 270-286. Дои: 10.1080/17419166.2013.792252

45. Ganor, Boaz. 2021. „Understanding the Motivations of “Lone Wolf” Terrorists: The “Bathtub” Model.” *Perspectives on Terrorism* 15(2): 23–32. последњи приступ 13. августа 2021.
<https://www.universiteitleiden.nl/binaries/content/assets/customsites/perspectives-on-terrorism/2021/issue-2/volume-15-issue-2.pdf>

46. Gattinara, Pietro Castelli, Francis O’Connor, and Lasse Lindekilde. 2018. „Italy, No Country for Acting Alone? Lone Actor Radicalisation in the Neo-Fascist Milieu.” *Perspectives on Terrorism* 12(6): 136–149. последњи приступ 02. јануара 2021. <https://www.universiteitleiden.nl/binaries/content/assets/customsites/perspectives-on-terrorism/2018/issue-6/pot-xii-6.pdf>

47. George, Michael. 2017. „Disturbing Trends in Lone Wolf Terrorism: The Convergence of Mental Illness, Marginality, and Cyber Radicalism.” *SKEPTIC*

MAGAZINE 22(1): 15–21. последњи приступ 11. августа 2021.
https://www.researchgate.net/publication/317387533_Disturbing_Trends_in_Lone_Wolf_Terrorism_The_Convergence_of_Mental_Illness_Marginality_and_Cyber_Radicalism_AR_TICL_E/link/5938266c4585153206d42334/download

48. Gill, Paul and Emily Corner. 2013. „Disaggregating Terrorist Offenders: Implications for Research and Practice.” *Criminology & Public Policy* 12(1): 93–101. DOI:10.1111/1745-9133.12015

49. Gill, Paul, and Emily Corner. 2016. „Lone-Actor Terrorist Target Choice.” *Behavioral sciences & the law*. Wiley 34 (5): 693–705. Дои: 10.1002/bls.2268

50. Gill, Paul, John Horgan, Emily Corner, and James Silver. 2017. „Indicators of Lone Actor Violent Events: The Problems of Low Base Rates and Long Observational Periods” - Manuscript Draft. *Journal of Threat Assessment and Management* 3(3-4): 165–173. Дои: 10.1037tam0000066

51. Gill, Paul and Zoe Marchment, Emily Corner & Noémie Bouhana. 2020. „Terrorist Decision Making in the Context of Risk, Attack Planning, and Attack Commission.” *Studies in Conflict & Terrorism*, 43(2): 145–160. Дои: 10.1080/1057610X.2018.1445501

52. Gruenewald, Jeff, Steven Chermak, and Joshua D. Freilich. 2013. „Distinguishing “Loner” Attacks from Other Domestic Extremist Violence: A Comparison of Far-Right Homicide Incident and Offender Characteristics.” *Criminology & Public Policy* 12(1): 63–91. DOI:10.1111/1745-9133.12008

53. Hallgarth, Jacob G. 2017. „A framework for violence: clarifying the role of motivation in lone-actor terrorism.” Master’s Thesis. Naval Postgraduate School Monterey, CA. последњи приступ 16. августа 2021.
https://calhoun.nps.edu/bitstream/handle/10945/52984/17Mar_Hallgarth_Jacob.pdf?sequence=1&isAllowed=y

54. Hamilton, Melissa. 2019. „A Threat Assessment Framework for Lone-Actor Terrorists.” *Florida Law Review* 70(6): 1319–1356. последњи приступ 12. августа 2021.
<https://scholarship.law.ufl.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1441&context=flr>

55. Hemmingby, Cato and Tore Bjørgo. 2018. „Terrorist Target Selection: The Case of Anders Behring Breivik.” *Perspectives on Terrorism* 12(6): 164–176, последњи приступ 02. јануара 2021.
<https://www.universiteitleiden.nl/binaries/content/assets/customsites/perspectives-on-terrorism/2018/issue-6/pot-xii-6.pdf>

56. Ho, Cyrus S.H., Tian Ci Quek, Roger C.M. Ho & Carol C. Choo. 2019. „Terrorism and mental illness: a pragmatic approach for the clinician.” *BJPsych Advances* 25(2): 101–109. Дои: 10.1192/bja.2018.49

57. Hofmann, David C. 2018. „How “Alone” are Lone-Actors? Exploring the Ideological, Signaling, and Support Networks of Lone-Actor Terrorists.” *Studies in Conflict & Terrorism* 43(7): 657–678. Дои: 10.1080/1057610X.2018.1493833

58. Holbrook Donald and Max Taylor. 2017. „Terrorism as Process Narratives: A Study of Pre-Arrest Media Usage and the Emergence of Pathways to Engage-

ment.” *Terrorism and Political Violence* 31(6):1–20. Doi: 10.1080/09546553.2017.1341879

59. Hughes, Matthew and James Hess. 2016. „An Assessment of Lone Wolves Using Explosive-Laden Consumer Drones in the United States.” *Global Security and Intelligence Studies* 2(1): 62–80. Дои: 10.18278/gsis.2.1.5

60. Institute for Economics & Peace [IEP]. 2015. Global Terrorism Index 2015: Measuring and understanding the Impact of Terrorism. *Institute for Economics & Peace*.
https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/2015%20Global%20Terrorism%20Index%20Report_0_0.pdf, последњи приступ 01. августа 2021.

61. Institute for Economics & Peace [IEP]. 2017. Global Terrorism Index 2017: Measuring and understanding the Impact of Terrorism. *Institute for Economics & Peace*.
<https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/Global%20Terrorism%20Index%202017%20%284%29.pdf>, последњи приступ 01. августа 2021.

62. Institute for Economics & Peace [IEP]. 2019. Global Terrorism Index 2019: Measuring the Impact of Terrorism. *Institute for Economics & Peace*.
<https://reliefweb.int/report/world/global-terrorism-index-2019>, последњи приступ 06. августа 2021.

63. International Center for the Study of Terrorism (ICST). 2012. *Tracing the Motivations and Antecedent Behaviors of Lone-Actor Terrorism: A Routine Activity Analysis of Five Lone-Actor Terrorist Events*. последњи приступ 2. јануара 2021. https://www.dhs.gov/sites/default/files/publications/OPSR_TP_-_Lone-Actor-Routine-Activity-Analysis-Report_Aug2012-508.pdf

64. Ioana Chită. 2019. „Lone actors experiencing mental health issues.” *Romanian Intelligence Studies Review / Revista Romana de Studii de Intelligence* 22: 123–136

65. Jah, Khazaeli, Mohammadmoein and Khoshnood, Ardavan. 2019. „Profiling Lone-Actor Terrorists: A Cross-Sectional Study of Lone-actor Terrorists in Western Europe (2015–2016).” *Journal of Strategic Security* 12(4): 25–49. Doi:10.5038/1944-0472.12.4.1736

66. Jain, Pooja N and Archana S Vaidya. 2021. „Analysis of Social Media Based on Terrorism – A Review.” *Vietnam Journal of Computer Science* 8(1): 1–21. DOI: 10.1142/S2196888821300015

67. Jasparro, Chris. 2010. „Lone wolf - The threat from independent jihadists.” Jane's Intelligence Review. последњи приступ 13. августа 2021.
https://www.wikileaks.org/gifiles/attach/168/168290_Osac-jir1209.pdf

68. Johnson, Bethan and Matthew Feldman. 2021. „Siege Culture After Siege: Anatomy of a Neo-Nazi Terrorist Doctrine.” ICCT Research Paper July 2021, *International Centre for Counter-Terrorism – The Hague*. последњи приступ 07. августа 2021. <https://icct.nl/app/uploads/2021/07/siege-culture-neo-nazi-terrorist-doctrine.pdf>

69. Johnsen, Mathias Holmen. 2014. „A Case Study of Anders B. Breivik’s Inter-group Conceptualisation.” *Journal of Terrorism Research* 5(2): 1–11. последњи приступ 12. августа 2021.
<https://www.files.ethz.ch/isn/180564/884-2061-2-PB-1.pdf>

70. Joosse, Paul. 2015. „Leaderless Resistance and the Loneliness of Lone Wolves: Exploring the Rhetorical Dynamics of Lone Actor Violence.” *Terrorism and Political Violence* 29(1): 52–78. Doi: 10.1080/09546553.2014.987866

71. Kaati, Lisa and Pontus Svenson. 2011. „Analysis of Competing Hypothesis for Investigating Lone Wolf Terrorists.” European Intelligence and Security Informatics Conference. последњи приступ 16. августа 2021.
https://www.foi.se/download/18.7fd35d7f166c56ebe0bfff1542623690262/Analysis-of-competing-hypothesis_FOI-S-3800-SE.pdf

72. Kenyon, Jonathan, Christopher Baker-Beall, Jens Binder. 2021. „Lone-Actor Terrorism – A Systematic Literature Review.” *Studies in Conflict & Terrorism. Ahead of Print*: 1–24. Doi: 10.1080/1057610x.2021.1892635

73. Leenaars, Jan and Alastair Reed. 2016. „Understanding Lone Wolves: Towards a Theoretical Framework for Comparative Analysis.” *International Centre for Counter-Terrorism*, ICCT Report. последњи приступ 13. августа 2021.
<http://icct.nl/app/uploads/2016/05/ICCT-Leenars-Reed-Understanding-Lone-Wolves-April-2016.pdf>

74. Liem, Marieke, Jelle van Buuren and Hanneke Schönberger. 2018. „Cut from the same cloth?. “Lone Actor Terrorists versus Common Homicide Offenders.” *ICCT Research paper*. International Centre for Counter-Terrorism - The Hague. Doi: 10.19165/2018.1.05

75. Lindekilde, Lasse, Francis O’Connor and Bart Schuurman. 2019. „Radicalization patterns and modes of attack planning and preparation among lone-actor terrorists: an exploratory analysis.” *Behavioral Sciences of Terrorism and Political Aggression* 11(2): 113–133. Doi: 10.1080/19434472.2017.1407814

76. Loadenthal, Michael, Samantha Hausserman, and Matthew Thierry. 2020. “Accelerating Hate: Atomwaffen Division, Contemporary Digital Fascism, and Insurrectionary Accelerationism.” У *Cyber Hate: Examining the Functions and Impact of White Supremacy in Cyberspace*, ур. Robin Maria Valeri and Kevin Borgeson. Lanham, MD: Lexington Books/Rowman & Littlefield,
https://www.researchgate.net/publication/341104396_Accelerating_Hate_Atomwaffen_Division_Contemporary_Digital_Fascism_and_Insurrectionary_Accelerationism, последњи приступ 07. августа 2021.

77. Malthaner, Stefan and Lasse Lindekilde. 2017. „Analyzing Pathways of Lone-Actor Radicalization: A Relational Approach.” In *Constructions of Terrorism: An Interdisciplinary Approach to Research and Policy*, 163–180. University of California Press. последњи приступ 13. августа 2021.
https://dpsa.dk/papers/LindekildeMalthaner_Analyzing%20Pathways%20of%20Lone%20Actor%20Radicalization_19.10.2015.pdf

78. Marlatt, Greta E. 2016. „Lone Wolf Terrorism - A Brief Bibliography.” *Calhoun: The NPS Institutional Archive*, Naval Postgraduate School, Center for Homeland Defense and Security, Homeland Security Digital Library. <https://core.ac.uk/download/pdf/36717454.pdf>, последњи приступ 01. фебруара 2021.

79. McCauley, Clark and Sophia Moskalenko. 2014. „Toward a Profile of Lone Wolf Terrorists: What Moves an Individual From Radical Opinion to Radical Action.” *Terrorism and Political Violence* 26:1: 69–85. Doi:10.1080/09546553.2014.849916

80. McCauley, Clark, Sophia Moskalenko and Benjamin Van Son. 2013. „Characteristics of Lone-Wolf Violent Offenders: a Comparison of Assassins and School Attackers.” *Perspectives on Terrorism* 7(1): 4–24. последњи приступ 21. фебруара 2021. <https://www.universiteitleiden.nl/binaries/content/assets/governance-and-global-affairs/isga/perspectives-on-terrorism/2013-1.pdf>

81. Meloy, Reid J. and Jeffrey W. Pollard. 2017. „Lone-actor Terrorism and Impulsivity.” *Journal of Forensic Sciences* 62(6): 1643–1646. Doi: 10.1111/1556-4029.13500

82. Meloy, Reid J. and Jessica Yakeley. 2014. „The Violent True Believer as a “Lone Wolf” – Psychoanalytic Perspectives on Terrorism.” *Behavioral Sciences and the Law*. DOI: 10.1002/bls.2109

83. Meloy, Reid J., Elmar Habermeyer and Angela Guldmann. 2015. „The Warning Behaviors of Anders Breivik.” *Journal of Threat Assessment and Management* 2(3-4): 164–175. последњи приступ 16. августа 2021. https://docs.wixstatic.com/ugd/b64c59_286439bcc3044ab7aff5cfdb3ea2dc31.pdf

84. Meloy, Reid J., Jens Hoffmann, Angela Guldmann, David James. 2012. „The role of warning behaviors in threat assessment: an exploration and suggested typology.” *Behavioral Sciences and the Law* 30(3): 256-79. Doi: 10.1002/bls.999

85. Meloy, Reid J., Karoline Roshdi, Justine Glaz-Ocik, and Jens Hoffmann. 2015. „Investigating the Individual Terrorist in Europe.” *Journal of Threat Assessment and Management* 2(3-4): 140–152. последњи приступ 12. августа 2021. http://drreidmeloy.com/wp-content/uploads/2016/05/2015_InvestigatingtheIndividualTerrorist.pdf

86. Meloy, Reid J., Kris Mohandie, James L. Knoll, and Jens Hoffmann. 2015. „The Concept of Identification in Threat Assessment.” *Behavioral Sciences and the Law*, Copyright John Wiley & Sons, Ltd., Published online in Wiley Online Library. Doi: 10.1002/bls.2166

87. Meloy, Reid J., Jacqueline Genzman. 2016. „The Clinical Threat Assessment of the Lone-Actor Terrorist.” последњи приступ 16. августа 2021. <http://drreidmeloy.com/wp-content/uploads/2015/12/Meloy-and-Genzman-online-August-2016.pdf>

88. Michael, George. 2013. „The New Media and the Rise of Exhortatory Terrorism.” *Strategic Studies Quarterly*: 40–68. последњи приступ 16. августа 2021.

https://www.researchgate.net/publication/294090076_The_New_Media_and_the_Rise_of_Exhortatory_Terrorism

89. Miller, Gregory D. 2019. „Blurred Lines: The New ‘Domestic’ Terrorism.” *Perspectives on Terrorism* 13(3): 66–78. последњи приступ 13. августа 2021. https://www.researchgate.net/publication/333676937_Blurred_Lines_The_New_Domestic_Terrorism

90. Mohammadmoein, Khazaeli Jah and Khoshnood, Ardavan. 2019. „Profiling LoneActor Terrorists: A Cross-Sectional Study of Lone-actor Terrorists in Western Europe (2015–2016).” *Journal of Strategic Security* 12(4): 25–49. Doi: <https://doi.org/10.5038/1944-0472.12.4.1736>

91. Mullen, Paul E and Michele Pathé. 2018. „Assessing and managing threats to commit a massacre.” *Australian & New Zealand Journal of Psychiatry* 52(8): 732–736. Doi: 10.1177/0004867418773183

92. Nijboer, Matthijs. 2012. „A Review of Lone Wolf Terrorism: the Need for a Different Approach.” *Social Cosmos* 3(1): 33–39. последњи приступ 13. августа 2021. <http://dspace.library.uu.nl/handle/1874/237585>

93. Norris, Jesse J.. 2020. „Idiosyncratic Terrorism: Disaggregating an Undertheorized Concept.” *Perspectives on Terrorism* 14(3): 2–18. последњи приступ 2. јануара 2021. <https://www.universiteitleiden.nl/binaries/content/assets/customsites/perspectives-on-terrorism/2020/issue-3/vol-14-issue-3.pdf>

94. Nyst, Madeleine. 2019. „Social media and Counterterrorism.” In *Counterterrorism yearbook 2019*, eds. Isaac Kfir and Georgia Grice, 115–123, The Australian Strategic Policy Institute (ASPI), Counter-Terrorism Policy Centre (CTPC). https://s3-ap-southeast-2.amazonaws.com/ad-aspi/2019-03/ASPI%20Counterterrorism%20YB2019_acc_1.pdf?VersionId=VWvpiCRC_om4gXFvmBHvSn0NIDNOrMvM, последњи приступ 06. август 2021.

95. O’Connor, Francis, Stefan Malthaner, Lasse Lindekilde. 2018. „Killing in Pairs: Radicalisation Patterns of Violent Dyads.” *International Journal of Conflict and Violence* 12: 1–12. Дои: 10.4119/UNIBI/ijcv.640

96. Pantucci, Raffaello. 2011. „A Typology of Lone Wolves: Preliminary Analysis of Lone Islamist Terrorists.” *International Centre for the Study of Radicalisation and political violence (ICSR)*, London. последњи приступ 13. августа 2021. https://icsr.info/wp-content/uploads/2011/04/1302002992ICSRPaper_ATypologyofLoneWolves_Pantucci.pdf

97. Pantucci, Raffaello, Clare Ellis and Lorien Chaplain. 2015. „Lone-Actor Terrorism: Literature Review.” Countering Lone-Actor Terrorism Series No. 1. RUSI Occasional Paper. Royal United Services Institute for Defence and Security Studies. последњи приступ 12. августа 2021. <https://rusi.org/publication/occasional-papers/lone-actor-terrorism-literature-review>

98. Pavlićević Predrag, „Risk of terrorism and analysis of counterterrorism concepts: a viewpoint from Serbia”, *Romanian Intelligence Studies Review*, No. 23/2020: 6–31

99. Peddell, Daniel, Marie Eyre, Michelle McManus and James Bonworth. 2016. „Influences and vulnerabilities in radicalised lone actor terrorists: UK practitioner perspectives.” *International Journal of Police Science and Management* 18 (2): 63–76. Doi: 10.1177/1461355716638686

100. Perry, Simon, Badi Hasisi and Gali Perry. 2019. „Lone terrorists: A study of run-over attacks in Israel.” *European Journal of Criminology* 16(1): 102–123. Doi: 10.1177/1477370818769257

101. Phillips, Brian J. 2015. „Deadlier in the U.S.? On Lone Wolves, Terrorist Groups, and Attack Lethality.” *Terrorism and Political Violence* 0:1–17. DOI: 10.1080/09546553.2015.1054927. последњи приступ 16. августа 2021. https://www.researchgate.net/publication/278036867_Deadlier_in_the_US_On_Lone_Wolves_Terrorist_Groups_and_Attack_Lethality

102. Phillips, Peter J. & Gabriela Pohl. н.д.. „Economic Profiling of the Lone Wolf Terrorist: Can Economics Provide Behavioural Investigative Advice?” последњи приступ 13. августа 2021. https://eprints.usq.edu.au/21057/4/Phillips_Pohl_JASR_v7n2_AV.pdf.pdf

103. Schuurman, Bart, Edwin Bakker, Paul Gill, and Noemie Bouhana. 2017. „Lone Actor Terrorist Attack Planning and Preparation: A Data-Driven Analysis.” *Journal of Forensic Sciences* 63(4): 1191–1200. Дои: 10.1111/1556-4029.13676

104. Schuurman, Bart, Lasse Lindekilde, Stefan Malthaner, Francis O'Connor, Paul Gill & Noémie Bouhana. 2019. „End of the Lone Wolf: The Typology that Should Not Have Been.” *Studies in Conflict & Terrorism*, 42 (8): 771-778. Doi:10.1080/1057610X.2017.1419554

105. Shehabat, Ahmad, Teodor Mitew and Yahia Alzoubi. 2017. „Encrypted Jihad: Investigating the Role of Telegram App in Lone Wolf Attacks in the West.” *Journal of Strategic Security* 10(3): 27–53. Doi: <http://doi.org/10.5038/1944-0472.10.3.1604>

106. Sinai, Joshua. 2019. „Assessing innovations and new trends in Counterterrorism.” In *Counterterrorism yearbook 2019*, eds. Isaac Kfir and Georgia Grice, 129–134, The Australian Strategic Policy Institute (ASPI), Counter-Terrorism Policy Centre (CTPC). https://s3-ap-southeast-2.amazonaws.com/ad-aspi/2019-03/ASPI%20Counterterrorism%20YB2019_acc_1.pdf?VersionId=VWvpiCRC_om4gXFvmBHvSn0NIDNOrMvM, последњи приступ 06. августа 2021.

107. Sinai, Joshua. 2020. „Forecasting active threat attacks: A New Category of Risk to anticipate.” In *Counterterrorism yearbook 2020*, eds. Isaac Kfir and John Coyne, 99–104, The Australian Strategic Policy Institute (ASPI), Counter-Terrorism Policy Centre (CTPC). [https://s3-ap-southeast-2.amazonaws.com/ad-aspi/2020-03/ASPI%20Counterterrorism%20YB2020.pdf?XVWQRHtHM0Yjs4OTfES3sLpkmCl36X4e="](https://s3-ap-southeast-2.amazonaws.com/ad-aspi/2020-03/ASPI%20Counterterrorism%20YB2020.pdf?XVWQRHtHM0Yjs4OTfES3sLpkmCl36X4e=), последњи приступ 06. августа 2021.

108. Sinai, Joshua. nd. „Prevention of Low-tech, Lone Actor Terrorist Attacks: The Case of the United States, 1970s – 2019.” У: *Handbook of Terrorism Prevention and Preparedness*. Chapter 21: 676-705. DOI: 10.19165/2020.6.0121. последњи

приступ 13. августа 2021. <https://icct.nl/app/uploads/2021/03/Handbook-Ch-21-Sinai-Prevention-of-Low-tech-Lone-Actor-Terrorist-Attacks.pdf>

109. Smith, Brent L., Jeff Gruenewald, Paxton Roberts, Kelly R. Damphousse. 2015. „The Emergence of Lone Wolf Terrorism: Patterns of Behavior and Implications for Intervention.” *Terrorism and Counterterrorism Today (Sociology of Crime, Law and Deviance)* 20: 91–110. Doi:10.1108/S1521-613620150000020005

110. Smith, Melanie, Sabine Barton and Jonathan Birdwell. 2016. „Policy Paper 3: Motivations, Political Engagement and Online Activity.” Countering Lone-Actor Terrorism Series No. 7. Institute for Strategic Dialogue (ISD), London. последњи приступ 12. августа 2021. <https://www.isdglobal.org/isd-publications/lone-actor-terrorism-policy-paper-3-motivations-political-engagement-and-online-activity/>

111. Spaaij, Ramón. 2010. „The Enigma of Lone Wolf Terrorism: An Assessment.” *Studies in Conflict & Terrorism* 33(9): 854–870. Дои: 10.1080/1057610X.2010.501426

112. Spaaij, Ramón and Mark Hamm S. 2015. „Key Issues and Research Agendas in Lone Wolf Terrorism”. *Studies in conflict and terrorism* 38(3): 167-178. DOI: 10.1080/1057610X.2014.986979

113. Striegher, Jason-Leigh. 2013. „Early detection of the lone wolf: advancement of counter-terrorism investigations with an absence or abundance of information and intelligence.” *Journal of Policing, Intelligence and Counter Terrorism* 8(1): 35–53. Дои: 10.1080/18335330.2013.789596

114. Springer, Nathan R. 2009. „Patterns of radicalization indentifying the markers and warning signs of domestic lone wolf terrorists in our midst.” Master’s Thesis, Naval Postgraduate School Monterey. последњи приступ 17. августа 2021. https://calhoun.nps.edu/bitstream/handle/10945/4340/09Dec_Springer.pdf?sequence=1&isAllowed=y

115. Teich, Sarah. 2013. „Trends and Developments in Lone Wolf Terrorism in the Western World: An Analysis of Terrorist Attacks and Attempted Attacks by Islamic Extremists.” *International Institute for Counter-Terrorism (ICT)*. последњи приступ 13. августа 2021. http://ctcitraining.org/docs/LoneWolf_SarahTeich2013.pdf

116. Upadhyay, Akshat. 2017. „Anatomy of Lone Wolf Terrorism: Special Emphasis on Countering Violent Extremism.” *Manekshaw Paper* 69: 1–25. Centre for Land Warfare Studies (CLAWS), New Delhi. последњи приступ 16. августа 2021. <https://www.claws.in/publication/anatomy-of-lone-wolf-terrorism-special-emphasis-on-countering-violent-extremism/>

117. Van der Heide, Liesbeth. 2011. Individual Terrorism: Indicators of Lone Operators. Master Thesis, University of Utrecht. последњи приступ 12. августа 2021. https://www.researchgate.net/publication/292152686_Individual_Terrorism_Indicators_of_Lone_Operators

118. Weimann, Gabriel. 2012. „Lone Wolves in Cyberspace.” *Journal of Terrorism Research* 3(2): 75–90. последњи приступ 12. августа 2021. <https://www.files.ethz.ch/isn/164616/468-956-1-SM%20Full.pdf>
119. Wiskind, Claire. 2016. „Lone Wolf terrorism and Open source Jihad: An explanation and assessment.” *International Institute for Counter-Terrorism (ICT)*. последњи приступ 02. јануара 2021. <https://www.ict.org.il/UserFiles/ict-lone-wolf-osint-jihad-wiskind.pdf>
120. Zeman, Tomáš, Jan Břeň, Rudolf Urban. 2018. „Profile of a lone wolf terrorist: A crisis management perspective.” *Journal of Security & Sustainability Issues* 8(1): 5–18. Doi: 10.9770/jssi.2018.8.1(1)
121. Zeman, Tomáš, Jan Břeň, Rudolf Urban. 2017. „Role of Internet in lone wolf terrorism.” *Journal of Security & Sustainability Issues* 7(2): 185–192. последњи приступ 17. августа 2021. http://www.tb.lt/Leidiniai/SSI/7-2/7_2_1.pdf
122. Zierhoffer, Diane M. 2014. „Threat Assessment: Do Lone Terrorists Differ from Other Lone Offenders?” *Journal of Strategic Security* 7(3): 48–62. Doi: <http://dx.doi.org/10.5038/1944-0472.7.3.3>
123. Zúquete, Jose' Pedro. 2014. „Men in Black: Dynamics, Violence, and Lone Wolf Potential.” *Terrorism and Political Violence*, 26: 95–109. Doi: 10.1080/09546553.2014.849920

PREDRAG PAVLIĆEVIĆ*

Academy of National Security
Belgrade

Original scientific work

Received: 24.08.2021

Approved: 16.09.2021

Page: 203–229

MAPPING RESEARCH FIELDS OF THE ‘LONE – ACTOR TERRORISM’ AND COUNTERTERRORISM

Summary: The aim of the paper is systematization of thematic areas of lone-actor terrorism (LAT). Twenty areas have been identified, some of which are more pronounced in terms of content and function. The paper proposes the definition of LAT, and concludes: a) that the mapping of research fields of lone-actor terrorism has shown a very wide scope – often very productive, theoretically and methodologically established – as well as the constant expansion of thematic fields and newly formulated problems, b) that studies of LAT provide information, models and recommendations relevant to more effective counterterrorism (CT), and c) that geopolitical determinants, strategic interests that are refracted in international relations, as well as determinants that shape cultural and civilizational relations and trends in the modern world should be more strongly included in the research apparatus and the focus of LAT research.

Key words: Lone Offender, Lone-Wolf, Loner, Leaderless Resistance, geopolitics

Introduction

The aim of the paper is systematization of thematic areas of lone-actor terrorism. The paper tries to classify the research areas of the mentioned phenomenon, regardless of the disciplinary frameworks, or theoretical perspectives, which determine the included sources. Selected sources primarily include scientific sources, namely scientific articles, then scientific and professional studies (including several master theses), and reports of reference institutions dealing with research and monitoring of terrorism (as well as radical and violent extremism and radicalization).

---

* predrag_pavlicevic@yahoo.com

The primary goal of the paper is to detect and systematize sources, thus identifying key directions of recent research. The character and scope of work allows the designation of only certain elements and determinants of this phenomenon. However, the secondary goal of the paper is to link LAT research areas with counterterrorism, i.e. to indicate the contribution the mentioned research can have in formulation of CT activities and measures.

Term *counterterrorism* (CT) in this paper denotes political, diplomatic, legal, intelligence, and military activities and measures that are conceived and that are conducted to thwart terrorism, and “refer to both offensive and defensive measures, preventive and repressive actions, as well as on the activities undertaken in the country and abroad” (look closer Pavlićević 2020, 11–18).

Trends

We point out the importance of the subject of our research starting from a brief overview of some of the findings from the sources in which the trends of terrorism are systematically analyzed:

- “In the UK, a number of the arrested individuals could be classified as “lone-wolves”. These individuals share an ideological or philosophical identification with an extremist group, but do not communicate with the group they identify with. While the lone wolf’s actions aim to advance the group’s goal, the tactics and methods are conceived and directed without any outside command or direction.” (European Police Office [Europol] 2008, 39);
- “Attacks carried out by lone actors and the encouragement of small-scale attacks is on the increase. In recent years, there has been an increase in the number of attacks carried out in the EU and the US by individuals lacking links to established terrorist networks, and who were previously unknown to security and intelligence services. In addition to individuals who act as members of a network, or who benefit from a support network, radicalised lone attackers pose an increasing threat, exacerbated by the ongoing conflict in Syria and Iraq.” (European Law Enforcement Agency [Europol] 2015, 6);
- “Lone wolf attacks account for 70 per cent of all terrorist deaths in the West since 2006. Additionally, Islamic fundamentalism was not the primary driver of lone wolf attacks, with 80 per cent of deaths in the West from lone wolf attacks being attributed to a mixture of right wing extremists, nationalists, anti-government elements, other types of political extremism and supremacism [...] More recently ISIL has replaced al-Qa’ida as the biggest threat for attacks in the West through lone wolf tactics.” (Institute for Economics & Peace [IEP] 2015, 2–3, 50);
- “In the last ten years lone actor terror attacks have increased in OECD countries, from one in 2008 to 56 in 2016. The greatest number of these attacks have occurred in the United States [...] Lone actors killed on average

one person per attack and all other terrorists operating in OECD countries killed less than 0.3 persons per attack.” (Institute for Economics & Peace [IEP] 2017, 5, 59);

- “Thirteen people were killed in terrorist attacks in the EU in 2018 – a decrease compared to 2017. All the attacks were jihadist in nature and committed by individuals acting alone.” (European Union Agency for Law Enforcement Cooperation [Europol] 2019, 6);
- “Notably, for the second year in a row, the number of foiled jihadist plots significantly outnumbered completed and failed jihadist attacks ... while most foiled plots involved multiple suspects [...] In 2019 the EU suffered three completed and four failed jihadist terrorist attacks, killing ten people. All but one were committed by individuals acting alone.” (European Union Agency for Law Enforcement Cooperation [Europol] 2020, 14, 33);
- “Lone actors and terrorism EU Member States assess for both jihadist terrorism and right-wing terrorism and violent extremism that the greatest threat emanates from lone actors or small cells carrying out violence on their own accord without being directed by larger organisations. As the figures presented above show, plots involving multiple suspects are more likely to be thwarted by law enforcement than attack preparation by individuals acting alone.” (Europol 2020, 19);
- “Some of the key elements of the terrorism threat in the EU remain unchanged. Jihadist terrorists often strike alone and using unsophisticated methods of attack. The radicalisation of young people in various settings, including in prisons, continues to be a key concern [...] ALL COMPLETED JIHADIST TERRORIST ATTACKS WERE CARRIED OUT BY LONE ACTORS. Disrupted plots mainly involved multiple suspects.” (European Union Agency for Law Enforcement Cooperation [Europol] 2021, 4, 7);
- “Lone actors Within the loose jihadist networks in the EU, individuals have ample opportunities to act on their own initiative. They might have been radicalised by the activities organised within the jihadist networks, but individuals or small groups outside these milieux may also have been radicalised offline or online. In both cases, the main threat is assessed to emanate from IS sympathisers. All completed jihadist attacks in 2020 in the EU were committed by individuals acting alone. Individuals or autonomously acting groups embedded in or located on the margins of the jihadist movement may also feel bound to carry out violent or terrorist acts, especially if they receive assistance or direct instructions from followers of a terrorist group abroad. Belgium estimated in September 2020 that approximately 100 individuals were suspected of wanting to commit violent acts. Attacks by lone actors or small cells are difficult to predict and prevent. There is no clear profile of radicalised individuals who eventually become violent.” (Europol 2021, 53)

It is of particular importance to point out that *the LAT phenomenon is not related exclusively to Islamist terrorism*, as evidenced by the following findings:

- “Incidents of far-right terrorism have been increasing in the West, particularly in Western Europe, North America and Oceania. The total number of incidents have increased by 320 per cent over the past five years. [...] Far-right terrorism in the last ten years has become increasingly associated with individuals with broad ideological allegiances rather than specific terrorist groups” (Institute for Economics & Peace [IEP] 2019, 44).
- “Arrests of suspects planning to commit terrorist or extremist attacks were made in several EU Member States in 2020. It is concerning to note the increasingly young age of suspects – many of whom were minors at the time of arrest. Most are linked to transnational violent online communities with varying degrees of organisation. These online communities espouse the ‘leaderless resistance’ concept of the SIEGE culture and accelerationist ideas. Such ideologies promote the view that attacks by individuals or small groups, rather than large organisations, are required to accelerate the anticipated breakdown of society. This can be used to justify lone-actor attacks, like those observed in 2019” (Europol 2021, 18)¹.

Research fields mapping

We believe it is useful to present the research results in tables to make them clear:

	<i>Subject of research</i>	<i>Sources</i>	<i>Consideration of the topic as an accompanying question in the source</i>
1.	Bibliography / literature overview	Marlatt 2016; Kenyon, Baker-Beall, Binder 2021.	/
2.	Terminology, term, definition, review of basic findings of previous research, indication of some elements of the concept	Spaaij 2010; Nijboer 2012; Spaaij and Hamm 2015; Bakker and de Roy 2015; Phillips 2015; Gattinara, O’Connor and Lindekilde 2018; Schuurman, Lindekilde, Malthaner, O’Connor, Gill & Noémie Bouhana 2019; Miller 2019;	Van der Heide 2011; Meloy, Roshdi, Glaz-Ocik, and Jens Hoffmann 2015; Smith, Grue newald, Roberts, Damphousse 2015; Ellis, Pantucci, de Roy, Bakker, Gomis, Palombi and Smith 2016; Bates 2016; Gill and Corner 2016; Beydoun 2018;

¹ About the SIEGE culture and accelerationist ideas, related to issues of Lone-Actor Terrorism, see: Johnson and Feldman (2021, 4, 15,19); Loadenthal, Hausserman, and Thierry (2020, 4,16, 20).

Similarly: “Right-wing terrorist and extremist violence often appear to be designed to instigate a ‘race war’ that many rightwing extremists believe is unavoidable. They seek a violent reaction from the victims against which violence is perpetrated and their wider community. Such triggering acts are portrayed as part of a ‘leaderless resistance’, a concept that aims to encourage lone actors to perpetrate violence” (Europol 2020, 70).

3.	Further in-depth consideration of the concept	COT Instituut voor Veiligheids- en Crisismanagement 2007; Feldman 2013; Brighi 2015; Joosse 2015; Connor & Flynn 2015; Leenaars and Reed. 2016; Ellis, Pantucci, de Roy, Bakker, Gomis, Palombi and Smith 2016; Norris 2020;	/
4.	Complex analyses of trends of terrorism	Institute for Economics & Peace [IEP]; European Union Agency for Law Enforcement Cooperation [Europol]; Teich 2013; Sinai nd;	/
5.	Typologies	Pantucci 2011; Beydoun 2018; Phillips & Pohl. n.d.;	Weimann 2012; Bates 2012; Teich 2013; Connor & Flynn 2015; Smith, Gruenewald, Roberts, Damphousse 2015; Smith, Barton and Birdwell 2016;
6.	Analysis of the phenomenon	Bates 2012; McCauley, Moskalenko and Van Son. 2013; Meloy and Yakeley 2014; Pantucci, Ellis and Chaplain 2015; Upadhyay 2017; Phillips & Pohl. n.d.;	Gruenewald, Chermak, and Freilich 2013;
7.	Motivation (including the desired goals of these activities)	Gill and Corner 2016; Haggard 2017; Hofmann 2018; Ganor 2021;	Spaaij 2010; Peddell, Eyre, McManus and Bonworth. 2016; Mullen and Pathé 2018; Hemmingby and Bjørgo 2018;
8.	<i>modus operandi</i>	Eby 2012; Smith, Gruenewald, Roberts, Damphousse 2015; Hughes and Hess 2016; Wiskind 2016; Ellis, Pantucci, de Roy, Bakker, Smith, Gomis and Palombi 2016; Holbrook and Taylor 2017; Schuurman, Bakker, Gill, and Bouhana 2017; Lindekilde, O'Connor and Schuurman 2019; Jah, and Ardashvan 2019; Sinai nd; Gill, Marchment, Corner and Bouhana. 2020;	COT Instituut voor Veiligheids- en Crisismanagement 2007; Spaaij 2010; International Center for the Study of Terrorism (ICST) 2012; Deloughery, King, and Asal. 2013; Gruenewald, Chermak, and Freilich 2013; Holbrook and Taylor 2017; Mohammadmoein and Ardavan 2019; S. Perry, Hasisi and G. Perry 2019;
9.	Radicalization process	Springer 2009; McCauley and Moskalenko. 2014; Dickson 2015; Peddell, Eyre, McManus and Bonwo	Borum 2013; Meloy and Yakeley 2014; Connor & Flynn 2015; Zeman, Břeň, Urban 2017; Gattinara, O'Connor and Lindekilde

		irth 2016; Malthaner and Lindekilde 2017;	2018; Beydoun 2018; Miller 2019; Lindekilde, O’Connor and Schuurman 2019; Ganor 2021;
10.	The Internet / New media / Social networks	Weimann 2012; Michael 2013; Smith, Barton and Birdwell 2016; Wiskind 2016; Zeman, Břeň, Urban 2017; Shehabat, Mitew and Alzoubi 2017; Alava, Frau-Meigs, Hassan 2017; Nyst 2019; Pooja and Vaidya 2021;	Weimann 2012; Meloy and Yakeley 2014; Cohen, Johansson, Kaati, and Mork 2014; Pantucci, Ellis and Chaplain 2015; Smith, Barton and Birdwell 2016; Holbrook and Taylor 2017; Malthaner and Lindekilde 2017; Miller 2019;
11.	Ideology and narratives	European Union Agency for Law Enforcement Cooperation [Europol];	Meloy and Yakeley 2014; Joosse 2015; Ellis, Pantucci, de Roy, Bakker, Smith, Gomis and Palombi 2016; Holbrook and Taylor 2017; Jah, and Ardavan 2019; Campion 2020;
12.	Profiling	Eby 2012; de Roy and Bakker 2016a; de Roy and Bakker 2016b; Zeman, Břeň, Urban 2018; Krtić 2018; Mohammadmoinein, Mohammadmoinein and Ardavan 2019; Jah, and Ardavan 2019;	Meloy and Yakeley 2014; Pantucci, Ellis and Chaplain 2015; Meloy, Roshdi, Glaz-Ocik, and Jens Hoffmann 2015;
13.	Case studies	Jasparro 2010; International Center for the Study of Terrorism (ICST) 2012; de Graaf, van der Heide, Wanmaker & Weggemans 2013; Dafnos 2013; Johnsen 2014; Meloy, Habermeyer and Guldmann 2015; Barnett 2015; Hemmingby and Bjørgo 2018;	COT Instituut voor Veiligheids- en Crisismanagement 2007; Springer 2009; Bandel 2012; Teich 2013; Zierhoffer 2014; McCauley and Moskalenko. 2014; Dickson 2015; Meloy, Mohandie, Knoll, and Jens Hoffmann 2015; Holbrook and Taylor 2017; Hallgarth 2017; Gattinara, O’Connor and Lindekilde 2018; Hofmann 2018; Beydoun 2018; Pooja and Vaidya 2021;
14.	Mental health	Corner and Gill 2015; George 2017; Chită 2019; Ho et al 2019; Corner 2020;	Nijboer 2012; Gill and Corner 2013; Borum 2013; Peddell, Eyre, McManus and Bonworth 2016; de Roy, Bakker 2016a; de Roy and Bakker 2016b;
15.	Indicating	Van der Heide 2011; Brynielson, Horndahl, Johansson, Kaati, Martenson, Svenson 2012; Meloy, Hoffmann, Guldmann, James	Striegher 2013; Meloy, Habermeyer and Guldmann 2015;

		2012; Cohen, Johansson, Kaati, and Mork 2014; Bouhana, Corner, Gill and Schuurman 2018; Sinai, 2020;	
16.	Analysis / Risk assessment	Zierhoffer 2014; Meloy, Roshdi, Glaz-Ocik, and Jens Hoffmann 2015; Meloy, Mohandie, Knoll, and Jens Hoffmann 2015; Meloy and Genzman 2016; Gill, Horgan, Corner, and Silver 2017; Meloy and Pollard 2017; Alakoc 2017; Bouhana, Corner, Gill and Schuurman 2018; Mullen and Pathé 2018; Hamilton 2019;	Meloy, Hoffmann, Guldmann, James 2012; Phillips 2015; Meloy, Habermeyer and Guldmann 2015; Ellis, Pantucci, de Roy, Bakker, Gomis, Palombi and Smith 2016; Schuurman, Bakker, Gill, and Bouhana 2017; Ho et al 2019; Gill, Marchment, Corner and Bouhana. 2020; Sinai, 2020;
17.	Counterterrorism	Bakker and de Graaf 2010; Bakker and de Graaf 2011; Bandel 2012; Striegher 2013; Bates 2016; Ellis and Pantucci. 2016; Bakker and de Roy 2016; Крстић 2018; Sinai 2019; S. Perry, Hasisi and G. Perry 2019; Nyst 2019;	COT Instituut voor Veiligheids- en Crisismanagement 2007; Smith, Barton and Birdwell 2016; Peddell, Eyre, McManus, Bonworth 2016; Hughes and Hess 2016; de Roy and Bakker 2016b; Holbrook and Taylor 2017; Hallgarth 2017; Upadhyay 2017; Hofmann 2018; Beydoun 2018;
18.	Legal aspects of CT	Bazan and Yeh. 2006; Coffey 2011; Barnes, 2012;	Connor & Flynn 2015;
19.	Related security phenomena	Gruenewald, Chermak, and Freilich 2013; Borum 2013; Deloughery, King, and Asal. 2013; Zúquete 2014; O'Connor, Malthaner Lindekilde 2018; Liem, van Buuren and Schönberger. 2018;	McCauley, Moskalenko and Van Son. 2013; McCauley and Moskalenko. 2014; Leenaars and Reed. 2016; Gill, Horgan, Corner, and Silver 2017;
20.	Review of research topics, proposal and initiation of research directions	Kaati and Svenson 2011; Gill and Corner 2013;	COT Instituut voor Veiligheids- en Crisismanagement 2007; Van der Heide 2011; Spaaij and Hamm 2015; Ellis, Pantucci, de Roy, Bakker, Gomis, Palombi and Smith 2016; Hofmann 2018.

Notes:

- These sources were grouped according to the prevalence of the content, together with respect of the criterion not to particularly extract rudimentary consideration of certain topics and problems in the source;

- A more pronounced connection between certain thematic areas² was noticed, and the connections between the content in the sources can be singled out: CT and risk assessments, then the problem of radicalization (with which the thematic area of ideology and narrative is connected again); motivation and target selection; connection of internet clusters with clusters of radicalization, *modus operandi* and indication; cluster profiling and indication; cluster indication and risk assessment. Therefore, positioning of individual sources in a particular cluster (unless not entirely clear based on the content) can sometimes be a matter of choice. The column in the table above “consideration of the topic as an accompanying question in the source” solves this problem – in addition, certain sources are also identified through two basic clusters;
- Ideology and narratives topics are considered in a large number of sources and connected with the research topic – more or less in detail – therefore, references related to motivation and case studies have to be seen as well. Also, regarding mental health issues, which is a very frequent topic, see references for case studies;
- The *modus operandi* cluster encompasses: targeting – the choice of target, preparatory and other actions directed towards execution of terrorist acts, models of planning and preparation of attacks, manner of communication, tactics, (choice) of weapons of execution, indicators of lethality of attacks;
- The method of systematization through 20 clusters can be slightly modified. Namely: the cluster “Internet / new media / social networks” can be divided into three clusters, while the clusters “In-depth consideration of the concept” and “Analysis of the phenomenon” can possibly form one cluster (they are separated because the approach, subject and goals of research differ more or less in the above sources); the cluster “Legal Aspects of CT” does not have to be separated from the cluster “Counterterrorism”.

Bearing in mind the secondary goal of the paper, let us indicate that it refers to the “new CT paradigm” – about which, for example, Sinai writes (see Sinai 2019, 133). The issues of CT (possibilities and options of countering, countermeasures and prevention) and the sources that provide the basis for assessing the degree of security risks of LAT are very numerous. In addition, the

² In this sense, for example, Corner (2020) draws attention to the following correlations: “‘THE LONER’ [...] the examination of autobiographical data has shown that terrorist recruitment is fluid and dependent on the needs of the group, the environment and the personal preferences of the recruiters. Also, current data examining the targeted audiences of ISIS’s online propaganda implies that the recruiters employ multiple different narratives across a very broad range of demographics. This casting of a wide net is effective in garnering attention across multiple demographics, and avid consumers of such propaganda are likely to be those with higher rates of internet use overall. Therefore, the prevalence rates of specific mental health problems in individuals espousing allegiance to ISIS may be a function of exposure due to their online behaviours” (71).

problems of CT are necessarily touched upon by sources that discuss profiling, motivation, vulnerability to radical narratives, process, factors and patterns of radicalization, the impact of the Internet on the process of radicalization. From the aspect of CT, the following research seems to be of particular importance: *indicators, warning behavior (or signaling behavior, leakage behavior, weak signals, predictors, indicators of Lone operators)*. Terms and problems of cyberspace (virtual community), digital traces on the Internet, social networks analysis, techniques of collecting and analyzing internet data (web pages or forums), and network security have been important for a long time.

It can be concluded that studies of LAT provide information, models and recommendations important for more efficient counterterrorism.

It should be noted that the method of systematizing of research domains of LAT presented in this paper do not question findings presented by Kenyon, Baker-Beall and Binder (*Ahead of Print, 2021*)³.

If we observe the *limited findings in this paper*, it should be pointed out that the sample is not representative. On the other hand, even a representative sample would not cover or could not catch up with the modern pace of production of available sources on the Internet, while the usefulness for future researchers of the phenomenon seems unquestionable because the exposed systematization of selected sources covers several aspects, and facilitates and accelerates shaping of theoretical framework of the research.

Discussion

Mapping the research fields of lone-actor terrorism (the insight into sources) has shown a very wide scope – often very productive, theoretically and methodologically based – as well as a constant expansion of thematic fields, further formulation of relevant problems – despite rare objections to conceptual and methodological shortcomings in scientific research (see Spaaij and Hamm 2015). In reviewing the phenomenon of terrorism, especially LAT, the sources register research focused on radicalization factors and the influence of new media, then analysis of the causes, ideological or doctrinal bases and strategic goals of terrorists, as well as motivation – which are partly indisputably related to the

³ Kenyon, Baker-Beall and Binder (*Ahead of Print, 2021*) stated the following: “A systematic review of the empirical literature on lone-actor terrorism, the first of its kind, is presented. Across 109 sources, ten main themes that characterize this domain are identified and described: definitions of lone-actor terrorism and typologies; heterogeneity of lone-actor terrorists; presence of mental health issues and/or personality disorders; similarities with other lone-offender criminal types; motivation to act driven by personal and ideological influences; increasing prominence of internet use; ties with other extremists, groups or wider movements; processes of attack planning and preparation; role of opportunity/triggers; and a tendency toward leakage/attack signaling. [ABSTRACT FROM AUTHOR].”

situation and relations in the international community (not only cases of endangering national security from LAT)⁴.

However, it seems that *The research apparatus of lone-actor terrorism should contain geopolitical determinants, strategic interests that are refracted in international relations, as well as determinants that shape cultural and civilizational relations and trends in the modern world more clearly, because they have a strong influence on the phenomenology and morphology of LAT.*

The time and space dimension is very important here (*when and where*, and after that *who, why and how* committed the act of LAT). The answer to the question *who* – the one that is justly insisted upon through case studies (which are, in fact, very productive because they make the basis for making correlations, especially predictors) – is another and inevitable level of analysis.

Geopolitical determinants should be the broadest research framework (equally intra-systemic) in studies of terrorism (as well as of LAT). Otherwise, the analysis of statistical data – and the derivation of correlations as well as the formulation of theoretical assumptions and models – may be incomplete no matter how methodologically based it may be (and is), and may be something new in science (and certainly of use as a foundation for conceiving CT measures and activities).

The aggravation on the global international-political scene (noticeable on the relation among the USA – the Russian Federation – the People’s Republic of China – certain EU countries) is a reflection of different geopolitical, geostrategic and geo-economics interests of the subjects of international relations. These aggravations are also a possible indicator of the initial steps of a project whose first goal is to lead to such a development (including deepening existing and / or launching new crises) that creates an artificial alternative, and as the only one, actually revitalized and even strengthened global order. The basic characteristic of this order would be the established control by the states that have initiated its creation (of course, in the function of the realization of their interests).⁵ This

⁴ For example: “The situation in Europe with regard to jihadist terrorism continued to be influenced by external developments. Ungoverned spaces in conflict areas, including Afghanistan, Libya, the Sahel region, Syria and Yemen provide opportunities for jihadist groups to establish control over territories that can later turn into safe havens. The year 2018 saw a decrease in the activities of the so-called Islamic State (IS) affiliates in a number of regions outside the EU. EU Member States assessed that IS’ diminishing territorial control is likely to be replaced by increased al-Qaeda efforts to reclaim power and influence in the area. Al-Qaeda’s strategy relied on building alliances with local tribes while exploiting political grievances at local and international level, including in Europe” (Europol 2019, 8).

⁵ Despotović (2015, quoted in Despotović and Glišin 2021) states: “The essence of the New World Order (NWO) project was expressed in the need to reshape the world according to the models of the liberal paradigm (the world must learn to become liberal), in order to, ideologically structured and coded, embrace capitalism and the Western democratic system without conflict [...] The success of the Cold War instilled a sense of messianism and destiny for global leadership and world order in the United States. We shall present this *idea of*

state of affairs or trends in international political relations – which establishes (tries to restore) a global system under „unified“ control – necessarily provokes reactions. On the other hand, although the modalities of CT responses are well designed measures (based on an extraordinarily good understanding of motives, doctrinal bases and ideological patterns and narratives, and although CT measures precisely target the right channels of radicalization, as well as important directions and organizational forms of terrorist action), *strategies and measures to prevent or suppress terrorism in response to the global order cannot be adequate and effective in a global framework that does not change. On the contrary, the modalities of CT responses are necessarily very often defined in such a way that they are primarily in the function of maintaining, protecting, and partly creating the above-mentioned global order.* Weak players are seldom cared for.⁶ Thus, a vicious circle remains, in which terrorism, as a response, always receives new foundations and incentives and survives. As the influence of the terrorist act spreads similarly to concentric circles, it takes the form of a domino effect.⁷

---

exceptionalism through the globalist concept of geopolitical destruction, according to which it represents an ideological-political concept (condensed in a triad of terms: *globalism, globalization, new world order*) of subordination of the world to the interests of the USA and the Atlantic geopolitical paradigm, realized through the processes of partial or complete devastation of state, national, identity, institutional, economic, cultural, scientific, educational, military, religious-confessional and territorial capacities of nations marked as the target of their destructive operation, national, identity, institutional, economic, cultural, scientific, educational, military, religious-confessional and territorial capacities of nations that are marked as the target of their destructive actions...” (258-261).

⁶ Sometimes the mentioned is stated in: “Concerns that are more typical for a post-industrial society radicalisation of second-generation Muslim migrants, the phenomenon of home-grown jihadist loners and micro-cells, the rise in right-wing anti-migrant and anti-Muslim violent extremism are over-represented in international antiterrorist agenda, including at the United Nations level. However, these concerns are not a priority, or hardly even relevant, for those states and societies in the Middle East, South Asia or Central and East Africa that suffer incomparably heavier burden of direct losses from terrorism aggravated by enormous, direct and indirect, harm from broader armed conflicts. They have every right to claim that their concerns are not adequately addressed or prioritized enough at the international level—especially as many of them do not have the resources and sometimes even lack basic state functionality required to effectively counter terrorism or implement even those international measures against terrorism to which they signed up to. For any effective international cooperation on antiterrorism, especially at the cross-regional and global and United Nations level, there is a need to bridge or at least narrow down this gap” (IEP 2019, 72–73).

⁷ For example, Campion (2020) points out: “The Oslo attacks demonstrated the efficacy and lethality of lone-actor operations motivated by a broader ideational extreme right. Tarrant claimed to be in contact with Breivik and was probably inspired by him. After Tarrant’s attack, lone actors around the world claimed to be inspired by him, including the Poway Synagogue shooter in April 2017 and the El Paso shooter in August 2019. He also serves as inspiration domestically [...] Tarrant’s live-stream of his attack showed others how it could be done, and attempts to replicate it on live-stream, such as by the person who attacked a synagogue in Halle, Germany, in October 2019, have had varying levels of failure and suc-

Significant attention is paid to Islamist terrorism and the West-Islam relationship. Pavlićević (Павлићевић 2018) points to certain aspects of importance for understanding cultural, civilizational and religious boundaries which can, of course, among other key factors, form the framework for the production of the Islamist terrorist's mindset: “On the one hand, the ‘Western side’, in addition to huge technological advances, the rule of law, civil rights and freedoms, we see increasing individualism, relativism of values, tolerance sometimes brought to absurdity, respect for the law versus 'breaking rules as a rule' (unless it threatens the system directed to the efficiency in making profit), a lifestyle determined and defined by time to achieve and reach, the purpose of life reduced to success, fame and power – the ultimate achievements and almost ultimate goals to which the man of the Western civilization aspires – on the other hand, there is the Islamic concept of reality in which values of glory and power belong to Allah, and the values of the community / ummah are dedicated to Allah.” (211).

Simeunović (Симеуновић 2018) points out in depth that the “culture of death based on a fundamentalist interpretation of Islam” has taken shape (41)⁸.

Of particular importance is also the moment that Despotović (2017) points out: “With both deliberate and ideological oversights, Western analysts seemed to want to keep secret that the Islamic world has increasingly imposed itself as

---

cess [...] The extreme right is adept at packaging and distributing narratives and ideology that can provide the basis for lone-actor mobilisation and violence [...] It's common to see the celebration of successful lone actors, such as by those who celebrate Tarrant as a 'saint' and those who were inspired by him, such as Patrick Crusius and John Earnest, as 'disciples'" (15–16).

⁸ More accurate: “In general, one of the biggest differences between Christianity and Islam is beginning to be the attitude towards religion through the attitude towards death, both one's own death and the death of others. Undoubtedly, jihadism as a militant interpretation of Islam, that is, suicidal Islamist terrorism as its embodiment, contributed to this to a great extent [...] While we, as extreme materialists, boast of prolonging life expectancy, Islamic extremists are proud of suicide, but such a suicide that it also involves killing others. In both cases, it is a matter of striving for immortality, except that by prolonging life in earthly paradise and postponing death, Christians tend to approach God's immortality, while Islamic fundamentalists violently interrupt their lives, usually at a young age, in order to add to the value of that act, forcibly interrupting other people's lives to their own, they reach paradise. And in terms of paradise, there is a huge difference between us and them, while they still strive for paradise in heaven, if nothing else because they believe in it, we strive to turn our life on earth into paradise, and we do so to the extent that we have therefore rejected the religion that hinders us in worldly enjoyment. [...] Atheism only strengthens the belief in the man of Europe and the West in general that he loses everything by death, while the radical Islamist is convinced that he gains everything by death. The difference is obvious not only in the opposition of two worlds, two civilizations and two religions, but also in the degree of religiosity, more precisely in the opposition of few or no religious people to people who are very, even partially and fanatically religious. [...] We are attached to life, and they to death, not to any kind of it, but to death as a pledge for an idea. Our death is the end, and their death is their choice” (Simeunović 2018, 41).

an independent pole of geopolitical power in the world, which has emancipated gradually but in the long run from its imposed role as an instrument of Atlanticism in the fight against growing power of geopolitical opponents to the United States, such as the Russian Federation, China, India, Iran and others. But also the disobedience of the increasingly inclined alleged European allies and partners of Washington" (158).

Terrorism remains a crime because innocent people die, and because terrorism does not recognize the right to freedom of choice. Terrorism is a form of striving to achieve political goals that must be accepted by all. The totalitarianism of the "big ones" is opposed to the totalitarianism of the "small ones" (the interest of which sometimes overlap) which incorporate the rules and dictate of the international centers of power. The form of this dictate, which has regained extraordinary importance, is a certain concept of a politically organized society: democracy established on neoliberal principles not only as a desirable model and ideal, but also as an undeniable global model.⁹ Thus, an individual who becomes a terrorist, a lone wolf, rationalizes his actions on the perception of an endangered or humiliated identity (religious, national, social or ideological) and certainly the wrong perception that his crime can change the system and contribute to the realization of a just goal that he accepts and feels as his own.

The problem is that the terrorist does not notice in the society in which he lives those whom he accepts and feels as his own (that is, he accepts only a small identity minority close to himself). Thus, the problems of counter-terrorism become problems of solving and reaching the options of the existence of two civil societies in one politically organized society. At the global level, in the international order, this problem can be recognized (not only in the relation "North" – "South"), but it cannot be adequately manifested (except through resolutions that proclaim ideals and recommend measures). The problem in particular cannot be solved as long as there is violence of order over diversity. However, not only the order – if the establishment of the Caliphate is registered as a strategic goal of Islamist terrorism, then the term Islamic civil society becomes more important.¹⁰

⁹ Despotović and Glišin (2021) point out: "The basis of mondialism in geopolitics is the attitude that the evolution of society will inevitably lead to the gathering of all people of the world into one community with a single governing system and a single world government, which would be able to solve the accumulated problems of humanity in a democratic way: war, famine, pollution, lack of energy, overpopulation, water, terrorism, etc. [...] The most important geopolitical thinkers of the world are Zbigniew Brzezinski, Henry Kissinger and George Bush. Their main idea was the project of transition to a single world system under the strategic domination of the West, which is the alleged bearer of 'progressive', 'humanistic' and 'democratic' ideas and values, and which in their self-understanding are attractive and desirable enough to justify this aspiration for planetary imposition." (247-249).

¹⁰ Despotović (2017), regarding the above, emphasizes: "A number of authors are of the opinion that terrorism is mainly a form of defensive and vengeful means of revenge of the poor, who from their asymmetric position respond to the dissymmetric disproportion of power. "Migration weapons", in our opinion, have respectable potentials of offensive asym-

The gap cannot be overcome by forcibly imposing the global “unifying” principle of market dictates in the illusion of tolerance. It remains necessary to assess the price and the limit of a constant effort to convince someone who is impossible to be convinced.

Concluding Remarks

The analysis of the theoretical approaches and concepts (included in this paper) provides the basis for the conclusion that

Lone-actor terrorism includes manifestations (with accompanying causes and outcomes) of activities of a person (an extremely small group) who *independently undertook actions* aimed at committing, or independently committed a terrorist act *outside firmly established ties* with terrorist organizations or groups, *without the assistance* of a terrorist organization (a group or a person that has a specific interest) which was crucial for making a decision on committing a terrorist act(s), i.e. *regardless of the manner and degree of influence on the shaping of intent or the degree of incentives received by others, regardless of the manner of acquiring abilities or the fulfillment of conditions* for the commission of an act, as well as *regardless of motives that may be idiosyncratic, or may coincide or be aimed at achieving the strategic or tactical goals of terrorist groups or organizations*.

In the suggested definition (regardless of the fact the stress is put on the independence in taking actions directed towards the execution of a terrorist act as well as on the “motives that can be idiosyncratic”) does not entirely exclude the ties of the lone-actor terrorist with a certain terrorist organization, or ideological and/or doctrinal framework that comprise the foundation, motive or the goal of his activity and possibly successfully completed terrorist act. Namely, it is not neglected that the mere existence and every action of a terrorist organization can be a motivating factor for theorists of lone actors, i.e. that organizations (though not always) may be not only a transformer of ideas and goals but also an indirect

---

metric means used through the processes of the massive migrant infiltration into Western societies. [...] The destructive potential is expressed through terrorist threats and actions (especially strongly because of their religious charge), which usually have a touch of “sacred terror”, as well as through internal network organization and skillful use of forms of civil organizations and initiatives. We would call such way of action the Islamic civil society. [...] Although at first glance it acts as an oxymoron, because Islam rejects the democratic order as an acceptable form of political existence in countries that are already Islamic, the phrase *Islamic civil society* is a characteristic of Islamic political elasticity that is used as an asymmetric means of action in the context of the democratic and civil order of Western European societies. *Islamic civil society* is part of Islamic *tactics* in which democracy and its evident crisis and weaknesses, expressed through the neoliberal model of action, are used as a means against democratic societies themselves, in order to more easily achieve the strategic goals of Islam on the European continent.” (162-163).

instigator. Moreover, precisely with this way of conception, the definition seems to be respected and leaves room for the assumption that the broadest social and (geo)political milieu creates a set of trigger factors for the commission of terrorist acts by lone offenders.

The international order has its own logic, and no entity can shape it as a whole (no matter how strong it is) simply because of the fact it is only a part of it. It remains for the less powerful entities to preserve their identity within the limits of necessity without supporting the concepts that formulate necessity through manipulative mechanisms. Small ones can change the system only to the extent in which they do not support violence, without exposing themselves to unnecessary risks, because it is necessary for them to create the foundations so that they can defend themselves from violence. The response related to lone-actor terrorism includes implicit efforts to train officials of competent institutions on the profile of lone offenders, aspects of their mental health, acquiring knowledge about warning signs, also at the level of institutions, defining or adopting existing theoretical concepts that provide the basis for timely indication of perpetrators, as well as developing risk assessment models. The political recommendation would be to spread knowledge of the mentioned topics and problems through the media with the general population, because that would strengthen prevention.

References

1. Деспотовић, Љубиша. 2017. *Глобализација и геополитика идентитета*. Сремски Карловци : Каирос.
2. Деспотовић, Љубиша, и Вања Глишин. 2021. *Савремени међународни односи и геополитика*. Сремски Карловци : Каирос.
3. Павлићевићић, Предраг. 2018. „Однос европског идентитета и ислама: јут-јуб садржаји као модус анализе.” У „Религијски и конфесионални идентитети као актери могућих сукоба на Балкану и у Европи”, ур. Љубиша Деспотовић и Горан Иванчевић, посебно издање, *Култура полиса*: 193-213
4. Симеуновић, Драган. 2018. „Хришћанство и ислам у Европи – могућност конфликта.” У „Религијски и конфесионални идентитети као актери могућих сукоба на Балкану и у Европи”, ур. Љубиша Деспотовић и Горан Иванчевић, посебно издање, *Култура полиса*: 35-48
5. Alakoc, Burcu Pinar. 2017. „Competing to Kill: Terrorist Organizations Versus Lone Wolf Terrorists, *Terrorism and Political Violence*.” 29(3): 509—532. Дои: 10.1080/09546553.2015.1050489
6. Alava, Séraphin, Divina Frau-Meigs, Ghayda Hassan. 2017. „Youth and Violent Extremism on social media: Mapping the Research.” *United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization*. последњи приступ 17. августа 2021.

https://www.researchgate.net/publication/322171461_YOUTH_AND_VIOLENT

EXTREMISM_ON_SOCIAL_MEDIA_MAPPING_THE_RESEARCH_United_Nations_Educational_Scientific_and_Cultural_Organization

7. Bakker, Edwin, Beatrice de Graaf. November 2010. „Lone Wolves How to Prevent This Phenomenon?“ Expert Meeting Paper. ‘Lone Wolves; How to Prevent This Seemingly New Phenomenon’. *International Centre for Counter-Terrorism* [ICCT] – The Hague. последњи приступ 09. августа 2021. <https://www.icct.nl/app/uploads/download/file/ICCT-Bakker-deGraaf-EM-Paper-Lone-Wolves.pdf>
8. Bakker, Edwin and Beatrice de Graaf. 2011. „Preventing Lone Wolf Terrorism: some CT Approaches Addressed”, *Perspectives on Terrorism* 5 (5-6): 43–50. последњи приступ 10. августа 2021. <https://www.jstor.org/stable/pdf/26298538.pdf>
9. Bakker, Edwin and Jeanine de Roy van Zuidewijn. 2015. “Lone-Actor Terrorism: Definitional Workshop.” Countering Lone-Actor Terrorism Series No. 2. RUSI Workshop Report. Royal United Services Institute for Defence and Security Studies. последњи приступ 12. августа 2021. <https://rusi.org/explore-our-research/publications/occasional-papers/lone-actor-terrorism-definitional-workshop>
10. Bakker, Edwin and Jeanine de Roy van Zuidewijn. 2016. „Lone-Actor Terrorism Toolkit Paper 1: Practical Guidance for Mental Health Practitioners and Social Workers.” Countering Lone-Actor Terrorism Series No. 9. International Centre for Counter-Terrorism - The Hague (ICCT). последњи приступ 11. августа 2021. https://www.icct.nl/app/uploads/2016/04/201604_CLAT_Toolkit-Paper-1-1.pdf
11. Bandel, Peter. 2012. „A Wolf In Military Clothing: A Case Study Examination Of Lone Wolf Terrorism And The Roles And Responsibilities Of Government Agencies.” University of Central Florida. последњи приступ 10. августа 2021. <https://stars.library.ucf.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=3270&context=etd>
12. Barnes, Beau D. 2012. „Confronting the One-Man Wolf Pack: Adapting Law Enforcement and Prosecution Responses to the Threat of Lone Wolf Terrorism”, *Boston University Law Review* 92(5):1613–1662. последњи приступ 09. августа 2021. <https://www.bu.edu/law/journals-archive/bulr/volume92n4/documents/BARNES.pdf>
13. Barnett, Brett A. 2015. „20 Years Later: A Look Back at the Unabomber Manifesto.” *Perspectives on Terrorism* 9(6): 60–71. последњи приступ 16. августа 2021. <https://www.universiteitleiden.nl/binaries/content/assets/governance-and-global-affairs/isga/perspectives-on-terrorism/2015-6.pdf>
14. Bates, Rodger A. 2012. “Dancing With Wolves: Today’s Lone Wolf Terrorists.” *The Journal of Public and Professional Sociology* 4 (1): 1–14. последњи приступ 12. августа 2021. <https://digitalcommons.kennesaw.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1023&context=jpps>
15. Bates, Rodger A. 2016. “Tracking Lone Wolf Terrorists.” *The Journal of Public and Professional Sociology* 8 (1): 1–16. последњи приступ 02. јануара 2021. <https://digitalcommons.kennesaw.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1111&context=jpps>

16. Bazan, Elizabeth B. and Brian T. Yeh. 2006. "Intelligence Reform and Terrorism Prevention Act of 2004: "Lone Wolf" Amendment to the Foreign Intelligence Surveillance Act", Congressional Research Service, The Library of Congress, Washington, DC, Report for Congress. последњи приступ 10. августа 2021. <https://fas.org/sgp/crs/intel/RS22011.pdf>
17. Beydoun, Khaled A. 2018. *Lone Wolf Terrorism: Types, Stripes, and Double Standards*, Northwestern University Law Review Online 112 (5): 1213–1243. последњи приступ 12. августа 2021. <https://scholarlycommons.law.northwestern.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1333&context=nulr>
18. Borum, Randy. 2013. „Informing Lone-Offender Investigations.” *Criminology & Public Policy*, 12 (1): 103–112. Doi:10.1111/1745-9133.12016
19. Bouhana, Noémie, Emily Corner, Paul Gill and Bart Schuurman. 2018. „Background and Preparatory Behaviours of Right-Wing Extremist Lone Actors: A Comparative Study.” *Perspectives on Terrorism* 12(6): 150–163. последњи приступ 02. јануара 2021. <https://www.universiteitleiden.nl/binaries/content/assets/customsites/perspectives-on-terrorism/2018/issue-6/pot-xii-6.pdf>
20. Brighi, Elisabetta. 2015. „The mimetic politics of lone-wolf terrorism.” *Journal of International Political Theory*, 11(1): 145–164. Doi:10.1177/1755088214555598
21. Brynielsson, Joel, Andreas Horndahl, Fredrik Johansson, Lisa Kaati, Christian Martenson, Pontus Svenson. 2012. „Analysis of Weak Signals for Detecting Lone Wolf Terrorists.” European Intelligence and Security Informatics Conference. последњи приступ 10. августа 2021. https://www.foi.se/download/18.7fd35d7f166c56ebe0bffc0/1542623690297/Analysis-of-weak-signals_FOI-S-4093--SE.pdf
22. Coffey, Kendall. 2011. „The Lone Wolf – Solo Terrorism and the Challenge of Preventative Prosecution.” *FIU Law Review* 7(1/4): 1–28. Doi: <https://dx.doi.org/10.25148/lawrev.7.1.4>
23. Cohen, Katie, Fredrik Johansson, Lisa Kaati, and Jonas Clausen Mork. 2014. „Detecting Linguistic Markers for Radical Violence in Social Media.” *Terrorism and Political Violence*, 26:246–256. Doi: 10.1080/09546553.2014.849948
24. Campion, Kristy. 2020. „Contemporary right-wing extremism in Australia.” In *Counterterrorism yearbook 2020*, eds. Isaac Kfir and John Coyne, 13–18 , The Australian Strategic Policy Institute (ASPI), Counter-Terrorism Policy Centre (CTPC). <https://s3-ap-southeast-2.amazonaws.com/ad-aspi/2020-03/ASPI%20Counterterrorism%20YB2020.pdf?XVWQRHtHM0Yjs4OTfES3sLpkmCl36X4e=>, последњи приступ 06. августа 2021.
25. Connor, Jeffrey & Carol Rollie Flynn. 2015. „Report: Lone Wolf Terrorism.” Security Studies Program Georgetown University. Critical Issue Task Force: 1-57. последњи приступ 13. августа 2021. <https://georgetownsecuritystudiesreview.org/wp-content/uploads/2015/08/NCITF-Final-Paper.pdf>
26. Corner, Emily. 2020. „Mental health and terrorism.” In *Counterterrorism yearbook 2020*, eds. Isaac Kfir and John Coyne, 69–74, The Australian Strategic Policy Institute (ASPI), Counter-Terrorism Policy Centre (CTPC). <https://s3-ap-southeast-2.amazonaws.com/ad-aspi/2020->

03/ASPI%20Counterterrorism%20YB2020.pdf?XVWQRHtHM0Yjs4OTfES3sL
pkmCl36X4e=, последњи приступ 06. августа 2021.

27. Corner, Emily and Paul Gill. 2015. „A False Dichotomy? Mental Illness and Lone-Actor Terrorism.” *Law and Human Behavior* 39(1): 23–34. последњи приступ 2. јануара 2021. <https://psycnet.apa.org/fulltext/2014-33751-001.html>

28. COT Instituut voor Veiligheids-en Crisismanagement. *Lone-wolf terrorism, Final draft 6/7/2007, , Case study for Work Package 3 ‘Citizens and governance in a knowledge-based society’*. Rotterdam: COT Instituut voor Veiligheids-en Crisismanagement. последњи приступ 13. августа 2021.
<https://www.scribd.com/document/179981207/Lone-Wolf-Terrorism-pdf>

29. Dafnos, Andreas. 2013. „Lone Wolf Terrorism as Category: Learning from the Breivik Case.” *Journal EXIT-Deutschland* 3/2013: 96–114. последњи приступ 16. августа 2021. <https://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.965.3587&rep=rep1&type=pdf>

30. de Graaf, Beatrice, Liesbeth van der Heide, Sabine Wanmaker & Daan Wegemann. 2013. „The Anders Behring Breivik Trial: Performing Justice, Defending Democracy.” *ICCT Research Paper*, Hague. последњи приступ 16. avgust 2021. https://www.researchgate.net/publication/278328283_The_Anders_Behring_Breivik_Trial_Performing_Justice_Defending_Democracy/link/584f08d108aed95c250995e0/download

31. Deloughery, Kathleen, Ryan D. King, and Victor Asal. 2013. „Understanding Lone-actor Terrorism: A Comparative Analysis with Violent Hate Crimes and Group-based Terrorism.” Final Report to the Resilient Systems Division, Science and Technology Directorate, U.S. Department of Homeland Security. College Park, MD. последњи приступ 13. августа 2021.
https://www.dhs.gov/sites/default/files/publications/OPSR_TP_TEVUS_Comparing-Lone-Actor-Terrorism_Hate-Crimes_Group-Terrorism_2013-508.pdf

32. de Roy van Zuijdwijn Jeanine and Edwin Bakker. 2016a. „Lone-Actor Terrorism Policy Paper 1: Personal Characteristics of Lone-Actor Terrorists.” Counter-
ing Lone-Actor Terrorism Series No. 5, International Centre for Counter-
Terrorism - The Hague (ICCT). последњи приступ 12. августа 2021.
<https://www.isdglobal.org/isd-publications/lone-actor-terrorism-policy-paper-1-personal-characteristics-of-lone-actor-terrorists/>

33. de Roy, van Zuijdwijn Jeanine and Edwin Bakker. 2016b. „Analysing Personal Characteristics of Lone-Actor Terrorists: Research Findings and Recommendations.” *Perspectives on Terrorism* 10(2): 42–49. последњи приступ 02. јануара 2021. <https://www.jstor.org/stable/pdf/26297552.pdf?refreqid=excelsior%3A47d6180bf4ddd600f13a3166ace2c2a7>

34. Dickson, Lewis W. 2015. „Lone Wolf Terrorism. A Case Study: The Radicalization Process of a Continually Investigated & Islamic State Inspired Lone Wolf Terrorist.” *Degree project in Criminology 15 Credits*. Malmö University: Faculty of Health and Society, Department of Criminology. последњи приступ 16. ав-
густа 2021.
<https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1487949/FULLTEXT01.pdf>

35. Eby, Charles A. 2012. „The Nation That Cried Lone Wolf: A Data-Driven Analysis of Individual Terrorists in the United States Since 9/11.” Master’s Thesis. Naval Postgraduate School Monterey. последњи приступ 15. мај 2021. <https://apps.dtic.mil/sti/pdfs/ADA560635.pdf>
36. Ellis, Clare and Raffaello Pantucci. 2016. „Lone-Actor Terrorism Toolkit Paper 2: Practical Guidance for Security Practitioners.” Countering Lone-Actor Terrorism Series No. 10. RUSI Occasional Paper. Royal United Services Institute for Defence and Security Studies. последњи приступ 12. августа 2021. <https://rusi.org/explore-our-research/publications/occasional-papers/lone-actor-terrorism-toolkit-paper-2-practical-guidance-security-practitioners>
37. Ellis, Clare, Raffaello Pantucci, Jeanine de Roy van Zuijlewijn, Edwin Bakker, Benoît Gomis, Simon Palombi and Melanie Smith. 2016. „Lone-Actor Terrorism: Final Report.” Countering Lone-Actor Terrorism Series No. 11. RUSI Occasional Paper. Royal United Services Institute for Defence and Security Studies. последњи приступ 12. августа 2021. <https://rusi.org/explore-our-research/publications/occasional-papers/lone-actor-terrorism-final-report>
38. Ellis, Clare, Raffaello Pantucci, Jeanine de Roy van Zuijlewijn, Edwin Bakker, Melanie Smith, Benoît Gomis and Simon Palombi. 2016. “Analysing the Processes of Lone-Actor Terrorism: Research Findings.” *Perspectives on Terrorism* 10(2): 33-41. последњи приступ 02. јануара 2021. <https://www.jstor.org/stable/pdf/26297551.pdf?refreqid=excelsior%3A47d6180bf4ddd600f13a3166ace2c2a7>
39. European Police Office [Europol]. 2008. *TE-SAT 2008 : EU Terrorism Situation and Trend Report 2008*, Hague: European Police Office. <https://www.europol.europa.eu/activities-services/main-reports/te-sat-2008-eu-terrorist-situation-trend-report>, последњи приступ 06. августа 2021.
40. European Law Enforcement Agency [Europol]. 2015. *TE-SAT 2015*. Hague: European Police Office. <https://www.europol.europa.eu/activities-services/main-reports/european-union-terrorist-situation-and-trend-report-2015>, последњи приступ 06. августа 2021.
41. European Union Agency for Law Enforcement Cooperation [Europol]. 2019. *European Union Terrorism Situation and Trend Report 2019*. Hague: European Union Agency for Law Enforcement Cooperation. <https://www.europol.europa.eu/activities-services/main-reports/terrorism-situation-and-trend-report-2019-te-sat>, последњи приступ 06. августа 2021.
42. European Union Agency for Law Enforcement Cooperation [Europol]. 2020. *European Union Terrorism Situation and Trend Report 2020*. Hague: European Union Agency for Law Enforcement Cooperation. <https://www.europol.europa.eu/activities-services/main-reports/eu-terrorist-situation-and-trend-report#fndtn-tabs-0-bottom-2>, последњи приступ 06. августа 2021.
43. European Union Agency for Law Enforcement Cooperation [Europol]. 2021. *European Union Terrorism Situation and Trend Report 2021*. Hague: European Union Agency for Law Enforcement Cooperation. <https://www.europol.europa.eu/activities-services/main-reports/european-union-terrorist-situation-and-trend-report-2021>

terrorism-situation-and-trend-report-2021-tesat, последњи приступ 06. августа 2021.

44. Feldman, Matthew. 2013. „Comparative Lone Wolf Terrorism: Toward a Heuristic Definition.” *Democracy and Security* 9(3): 270-286. Дои: 10.1080/17419166.2013.792252

45. Ganor, Boaz. 2021. „Understanding the Motivations of “Lone Wolf” Terrorists: The “Bathtub” Model.” *Perspectives on Terrorism* 15(2): 23–32. последњи приступ 13. августа 2021. <https://www.universiteitleiden.nl/binaries/content/assets/customsites/perspectives-on-terrorism/2021/issue-2/volume-15-issue-2.pdf>

46. Gattinara, Pietro Castelli, Francis O’Connor, and Lasse Lindekilde. 2018. „Italy, No Country for Acting Alone? Lone Actor Radicalisation in the Neo-Fascist Milieu.” *Perspectives on Terrorism* 12(6): 136–149. последњи приступ 02. јануара 2021. <https://www.universiteitleiden.nl/binaries/content/assets/customsites/perspectives-on-terrorism/2018/issue-6/pot-xii-6.pdf>

47. George, Michael. 2017. „Disturbing Trends in Lone Wolf Terrorism: The Convergence of Mental Illness, Marginality, and Cyber Radicalism.” *SKEPTIC MAGAZINE* 22(1): 15–21. последњи приступ 11. августа 2021. https://www.researchgate.net/publication/317387533_Disturbing_Trends_in_Lone_Wolf_Terrorism_The_Convergence_of_Mental_Illness_Marginality_and_Cyber_Radicalism_AR_TICL_E/link/5938266c4585153206d42334/download

48. Gill, Paul and Emily Corner. 2013. „Disaggregating Terrorist Offenders: Implications for Research and Practice.” *Criminology & Public Policy* 12(1): 93–101. DOI:10.1111/1745-9133.12015

49. Gill, Paul, and Emily Corner. 2016. „Lone-Actor Terrorist Target Choice.” *Behavioral sciences & the law*. Wiley 34 (5): 693–705. Дои: 10.1002/bls.2268

50. Gill, Paul, John Horgan, Emily Corner, and James Silver. 2017. „Indicators of Lone Actor Violent Events: The Problems of Low Base Rates and Long Observational Periods” - Manuscript Draft. *Journal of Threat Assessment and Management* 3(3-4): 165–173. Дои: 10.1037tam0000066

51. Gill, Paul and Zoe Marchment, Emily Corner & Noémie Bouhana. 2020. „Terrorist Decision Making in the Context of Risk, Attack Planning, and Attack Commission.” *Studies in Conflict & Terrorism*, 43(2): 145–160. Дои: 10.1080/1057610X.2018.1445501

52. Gruenewald, Jeff, Steven Chermak, and Joshua D. Freilich. 2013. „Distinguishing “Loner” Attacks from Other Domestic Extremist Violence: A Comparison of Far-Right Homicide Incident and Offender Characteristics.” *Criminology & Public Policy* 12(1): 63–91. DOI:10.1111/1745-9133.12008

53. Hallgarth, Jacob G. 2017. „A framework for violence: clarifying the role of motivation in lone-actor terrorism.” Master’s Thesis. Naval Postgraduate School Monterey, CA. последњи приступ 16. августа 2021. https://calhoun.nps.edu/bitstream/handle/10945/52984/17Mar_Hallgarth_Jacob.pdf?sequence=1&isAllowed=y

54. Hamilton, Melissa. 2019. „A Threat Assessment Framework for Lone-Actor Terrorists.” *Florida Law Review* 70(6): 1319–1356. последњи приступ 12.

августа 2021.
<https://scholarship.law.ufl.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1441&context=flr>

55. Hemmingby, Cato and Tore Bjørgo. 2018. „Terrorist Target Selection: The Case of Anders Behring Breivik.” *Perspectives on Terrorism* 12(6): 164–176, последњи приступ 02. јануара 2021.
<https://www.universiteitleiden.nl/binaries/content/assets/customsites/perspectives-on-terrorism/2018/issue-6/pot-xii-6.pdf>

56. Ho, Cyrus S.H., Tian Ci Quek, Roger C.M. Ho & Carol C. Choo. 2019. „Terrorism and mental illness: a pragmatic approach for the clinician.” *BJPsych Advances* 25(2): 101–109. Дои: 10.1192/bja.2018.49

57. Hofmann, David C. 2018. „How "Alone" are Lone-Actors? Exploring the Ideological, Signaling, and Support Networks of Lone-Actor Terrorists.” *Studies in Conflict & Terrorism* 43(7): 657–678. Дои: 10.1080/1057610X.2018.1493833

58. Holbrook Donald and Max Taylor. 2017. „Terrorism as Process Narratives: A Study of Pre-Arrest Media Usage and the Emergence of Pathways to Engagement.” *Terrorism and Political Violence* 31(6):1–20. Дои: 10.1080/09546553.2017.1341879

59. Hughes, Matthew and James Hess. 2016. „An Assessment of Lone Wolves Using Explosive-Laden Consumer Drones in the United States.” *Global Security and Intelligence Studies* 2(1): 62–80. Дои: 10.18278/gsis.2.1.5

60. Institute for Economics & Peace [IEP]. 2015. Global Terrorism Index 2015: Measuring and understanding the Impact of Terrorism. *Institute for Economics & Peace*.
https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/2015%20Global%20Terrorism%20Index%20Report_0_0.pdf, последњи приступ 01. августа 2021.

61. Institute for Economics & Peace [IEP]. 2017. Global Terrorism Index 2017: Measuring and understanding the Impact of Terrorism. *Institute for Economics & Peace*.
<https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/Global%20Terrorism%20Index%202017%20%284%29.pdf>, последњи приступ 01. августа 2021.

62. Institute for Economics & Peace [IEP]. 2019. Global Terrorism Index 2019: Measuring the Impact of Terrorism. *Institute for Economics & Peace*.
<https://reliefweb.int/report/world/global-terrorism-index-2019>, последњи приступ 06. августа 2021.

63. International Center for the Study of Terrorism (ICST). 2012. *Tracing the Motivations and Antecedent Behaviors of Lone-Actor Terrorism: A Routine Activity Analysis of Five Lone-Actor Terrorist Events*. последњи приступ 2. јануара 2021. https://www.dhs.gov/sites/default/files/publications/OPSR_TP_ARC-Lone-Actor-Routine-Activity-Analysis-Report_Aug2012-508.pdf

64. Ioana Chită. 2019. „Lone actors experiencing mental health issues.” *Romanian Intelligence Studies Review / Revista Romana de Studii de Intelligence* 22: 123–136

65. Jah, Khazaeli, Mohammadmoein and Khoshnood, Ardavan. 2019. „Profiling Lone-Actor Terrorists: A Cross-Sectional Study of Lone-actor Terrorists in

Western Europe (2015–2016).” *Journal of Strategic Security* 12(4): 25–49. Doi:10.5038/1944-0472.12.4.1736

66. Jain, Pooja N and Archana S Vaidya. 2021. „Analysis of Social Media Based on Terrorism – A Review.” *Vietnam Journal of Computer Science* 8(1): 1–21. DOI: 10.1142/S2196888821300015

67. Jasparro, Chris. 2010. „Lone wolf - The threat from independent jihadists.” Jane's Intelligence Review. последњи приступ 13. августа 2021. https://www.wikileaks.org/gifiles/attach/168/168290_Osac-jir1209.pdf

68. Johnson, Bethan and Matthew Feldman. 2021. „Siege Culture After Siege: Anatomy of a Neo-Nazi Terrorist Doctrine.” ICCT Research Paper July 2021, *International Centre for Counter-Terrorism – The Hague*. последњи приступ 07. августа 2021. <https://icct.nl/app/uploads/2021/07/siege-culture-neo-nazi-terrorist-doctrine.pdf>

69. Johnsen, Mathias Holmen. 2014. „A Case Study of Anders B. Breivik's Inter-group Conceptualisation.” *Journal of Terrorism Research* 5(2): 1–11. последњи приступ 12. августа 2021. <https://www.files.ethz.ch/isn/180564/884-2061-2-PB-1.pdf>

70. Joosse, Paul. 2015. „Leaderless Resistance and the Loneliness of Lone Wolves: Exploring the Rhetorical Dynamics of Lone Actor Violence.” *Terrorism and Political Violence* 29(1): 52–78. Doi: 10.1080/09546553.2014.987866

71. Kaati, Lisa and Pontus Svenson. 2011. „Analysis of Competing Hypothesis for Investigating Lone Wolf Terrorists.” European Intelligence and Security Informatics Conference. последњи приступ 16. августа 2021. https://www.foi.se/download/18.7fd35d7f166c56ebe0bfffbf/1542623690262/Analysis-of-competing-hypothesis_FOI-S-3800-SE.pdf

72. Kenyon, Jonathan, Christopher Baker-Beall, Jens Binder. 2021. „Lone-Actor Terrorism – A Systematic Literature Review.” *Studies in Conflict & Terrorism. Ahead of Print*: 1–24. Doi: 10.1080/1057610x.2021.1892635

73. Leenaars, Jan and Alastair Reed. 2016. „Understanding Lone Wolves: Towards a Theoretical Framework for Comparative Analysis.” *International Centre for Counter-Terrorism*, ICCT Report. последњи приступ 13. августа 2021. <http://icct.nl/app/uploads/2016/05/ICCT-Leenars-Reed-Understanding-Lone-Wolves-April-2016.pdf>

74. Liem, Marieke, Jelle van Buuren and Hanneke Schönberger. 2018. „Cut from the same cloth?. “Lone Actor Terrorists versus Common Homicide Offenders.” *ICCT Research paper*. International Centre for Counter-Terrorism - The Hague. Doi: 10.19165/2018.1.05

75. Lindekilde, Lasse, Francis O'Connor and Bart Schuurman. 2019. „Radicalization patterns and modes of attack planning and preparation among lone-actor terrorists: an exploratory analysis.” *Behavioral Sciences of Terrorism and Political Aggression* 11(2): 113–133. Doi: 10.1080/19434472.2017.1407814

76. Loadenthal, Michael, Samantha Hausserman, and Matthew Thierry. 2020. “Accelerating Hate: Atomwaffen Division, Contemporary Digital Fascism, and Insurrectionary Accelerationism.” У *Cyber Hate: Examining the Functions and Impact of White Supremacy in Cyberspace*, ур. Robin Maria Valeri and Kevin

Borgeson. Lanham, MD: Lexington Books/Rowman & Littlefield, https://www.researchgate.net/publication/341104396_Accelerating_Hate_Atomwaffen_Division_Contemporary_Digital_Fascism_and_Insurrectionary_Accelerationism, последњи приступ 07. августа 2021.

77. Malthaner, Stefan and Lasse Lindekilde. 2017. „Analyzing Pathways of Lone-Actor Radicalization: A Relational Approach.” In *Constructions of Terrorism: An Interdisciplinary Approach to Research and Policy*, 163–180. University of California Press. последњи приступ 13. августа 2021. https://dpsa.dk/papers/LindekildeMalthaner_Analyzing%20Pathways%20of%20Lone%20Actor%20Radicalization_19.10.2015.pdf

78. Marlatt, Greta E. 2016. „Lone Wolf Terrorism - A Brief Bibliography.” *Calhoun: The NPS Institutional Archive*, Naval Postgraduate School, Center for Homeland Defense and Security, Homeland Security Digital Library. <https://core.ac.uk/download/pdf/36717454.pdf>, последњи приступ 01. фебруара 2021.

79. McCauley, Clark and Sophia Moskalenko. 2014. „Toward a Profile of Lone Wolf Terrorists: What Moves an Individual From Radical Opinion to Radical Action.” *Terrorism and Political Violence* 26:1: 69–85. Doi:10.1080/09546553.2014.849916

80. McCauley, Clark, Sophia Moskalenko and Benjamin Van Son. 2013. „Characteristics of Lone-Wolf Violent Offenders: a Comparison of Assassins and School Attackers.” *Perspectives on Terrorism* 7(1): 4–24. последњи приступ 21. фебруара 2021. <https://www.universiteitleiden.nl/binaries/content/assets/governance-and-global-affairs/isga/perspectives-on-terrorism/2013-1.pdf>

81. Meloy, Reid J. and Jeffrey W. Pollard. 2017. „Lone-actor Terrorism and Impulsivity.” *Journal of Forensic Sciences* 62(6): 1643–1646. Doi: 10.1111/1556-4029.13500

82. Meloy, Reid J. and Jessica Yakeley. 2014. „The Violent True Believer as a “Lone Wolf” – Psychoanalytic Perspectives on Terrorism.” *Behavioral Sciences and the Law*. DOI: 10.1002/bls.2109

83. Meloy, Reid J., Elmar Habermeyer and Angela Guldmann. 2015. „The Warning Behaviors of Anders Breivik.” *Journal of Threat Assessment and Management* 2(3-4): 164–175. последњи приступ 16. августа 2021. https://docs.wixstatic.com/ugd/b64c59_286439bcc3044ab7aff5cfdb3ea2dc31.pdf

84. Meloy, Reid J., Jens Hoffmann, Angela Guldmann, David James. 2012. „The role of warning behaviors in threat assessment: an exploration and suggested typology.” *Behavioral Sciences and the Law* 30(3): 256-79. Doi: 10.1002/bls.999

85. Meloy, Reid J., Karoline Roshdi, Justine Glaz-Ocik, and Jens Hoffmann. 2015. „Investigating the Individual Terrorist in Europe.” *Journal of Threat Assessment and Management* 2(3-4): 140–152. последњи приступ 12. августа 2021. http://drreidmeloy.com/wp-content/uploads/2016/05/2015_InvestigatingtheIndividualTerrorist.pdf

86. Meloy, Reid J., Kris Mohandie, James L. Knoll, and Jens Hoffmann. 2015. „The Concept of Identification in Threat Assessment.” *Behavioral Sciences and the*

Law, Copyright John Wiley & Sons, Ltd., Published online in Wiley Online Library. Doi: 10.1002/bls.2166

87. Meloy, Reid J., Jacqueline Genzman. 2016. „The Clinical Threat Assessment of the Lone-Actor Terrorist.” последњи приступ 16. августа 2021. <http://drreidmeloy.com/wp-content/uploads/2015/12/Meloy-and-Genzman-online-August-2016.pdf>

88. Michael, George. 2013. „The New Media and the Rise of Exhortatory Terrorism.” *Strategic Studies Quarterly*: 40–68. последњи приступ 16. августа 2021. https://www.researchgate.net/publication/294090076_The_New_Media_and_the_Rise_of_Exhortatory_Terrorism

89. Miller, Gregory D. 2019. „Blurred Lines: The New ‘Domestic’ Terrorism.” *Perspectives on Terrorism* 13(3): 66–78. последњи приступ 13. августа 2021. https://www.researchgate.net/publication/333676937_Blurred_Lines_The_New_Domestic_Terrorism

90. Mohammadmoein, Khazaeli Jah and Khoshnood, Ardavan. 2019. „Profiling LoneActor Terrorists: A Cross-Sectional Study of Lone-actor Terrorists in Western Europe (2015–2016).” *Journal of Strategic Security* 12(4): 25–49. Doi: <https://doi.org/10.5038/1944-0472.12.4.1736>

91. Mullen, Paul E and Michele Pathé. 2018. „Assessing and managing threats to commit a massacre.” *Australian & New Zealand Journal of Psychiatry* 52(8): 732–736. Doi: 10.1177/0004867418773183

92. Nijboer, Matthijs. 2012. „A Review of Lone Wolf Terrorism: the Need for a Different Approach.” *Social Cosmos* 3(1): 33–39. последњи приступ 13. августа 2021. <http://dspace.library.uu.nl/handle/1874/237585>

93. Norris, Jesse J.. 2020. „Idiosyncratic Terrorism: Disaggregating an Undertheorized Concept.” *Perspectives on Terrorism* 14(3): 2–18. последњи приступ 2. јануара 2021. <https://www.universiteitleiden.nl/binaries/content/assets/customsites/perspectives-on-terrorism/2020/issue-3/vol-14-issue-3.pdf>

94. Nyst, Madeleine. 2019. „Social media and Counterterrorism.” In *Counterterrorism yearbook 2019*, eds. Isaac Kfir and Georgia Grice, 115–123, The Australian Strategic Policy Institute (ASPI), Counter-Terrorism Policy Centre (CTPC). https://s3-ap-southeast-2.amazonaws.com/ad-aspi/2019-03/ASPI%20Counterterrorism%20YB2019_acc_1.pdf?VersionId=VWvpiCRC_om4gXFvmBHvSn0NIDNOrMvM, последњи приступ 06. август 2021.

95. O’Connor, Francis, Stefan Malthaner, Lasse Lindekilde. 2018. „Killing in Pairs: Radicalisation Patterns of Violent Dyads.” *International Journal of Conflict and Violence* 12: 1–12. Дои: 10.4119/UNIBI/ijcv.640

96. Pantucci, Raffaello. 2011. „A Typology of Lone Wolves: Preliminary Analysis of Lone Islamist Terrorists.” *International Centre for the Study of Radicalisation and political violence (ICSR)*, London. последњи приступ 13. августа 2021. https://icsr.info/wp-content/uploads/2011/04/1302002992ICSRPaper_ATypologyofLoneWolves_Pantucci.pdf

97. Pantucci, Raffaello, Clare Ellis and Lorien Chaplain. 2015. „Lone-Actor Terrorism: Literature Review.” Countering Lone-Actor Terrorism Series No. 1. RUSI Occasional Paper. Royal United Services Institute for Defence and Security Stud-

ies. последњи приступ 12. августа 2021. <https://rusi.org/publication/occasional-papers/lone-actor-terrorism-literature-review>

98. Pavličević Predrag, „Risk of terrorism and analysis of counterterrorism concepts: a viewpoint from Serbia”, *Romanian Intelligence Studies Review*, No. 23/2020: 6–31

99. Peddell, Daniel, Marie Eyre, Michelle McManus and James Bonworth. 2016. „Influences and vulnerabilities in radicalised lone actor terrorists: UK practitioner perspectives.” *International Journal of Police Science and Management* 18 (2): 63–76. Doi: 10.1177/1461355716638686

100. Perry, Simon, Badi Hasisi and Gali Perry. 2019. „Lone terrorists: A study of run-over attacks in Israel.” *European Journal of Criminology* 16(1): 102–123. Doi: 10.1177/1477370818769257

101. Phillips, Brian J. 2015. „Deadlier in the U.S.? On Lone Wolves, Terrorist Groups, and Attack Lethality.” *Terrorism and Political Violence* 0:1–17. DOI: 10.1080/09546553.2015.1054927. последњи приступ 16. августа 2021. https://www.researchgate.net/publication/278036867_Deadlier_in_the_US_On_Lone_Wolves_Terrorist_Groups_and_Attack_Lethality

102. Phillips, Peter J. & Gabriela Pohl. н.д.. „Economic Profiling of the Lone Wolf Terrorist: Can Economics Provide Behavioural Investigative Advice?” последњи приступ 13. августа 2021. https://eprints.usq.edu.au/21057/4/Phillips_Pohl_JASR_v7n2_AV.pdf.pdf

103. Schuurman, Bart, Edwin Bakker, Paul Gill, and Noemie Bouhana. 2017. „Lone Actor Terrorist Attack Planning and Preparation: A Data-Driven Analysis.” *Journal of Forensic Sciences* 63(4): 1191–1200. Doi: 10.1111/1556-4029.13676

104. Schuurman, Bart, Lasse Lindekilde, Stefan Malthaner, Francis O'Connor, Paul Gill & Noémie Bouhana. 2019. „End of the Lone Wolf: The Typology that Should Not Have Been.” *Studies in Conflict & Terrorism*, 42 (8): 771–778. Doi: 10.1080/1057610X.2017.1419554

105. Shehabat, Ahmad, Teodor Mitew and Yahia Alzoubi. 2017. „Encrypted Jihad: Investigating the Role of Telegram App in Lone Wolf Attacks in the West.” *Journal of Strategic Security* 10(3): 27–53. Doi: <http://doi.org/10.5038/1944-0472.10.3.1604>

106. Sinai, Joshua. 2019. „Assessing innovations and new trends in Counterterrorism.” In *Counterterrorism yearbook 2019*, eds. Isaac Kfir and Georgia Grice, 129–134, The Australian Strategic Policy Institute (ASPI), Counter-Terrorism Policy Centre (CTPC). https://s3-ap-southeast-2.amazonaws.com/ad-aspi/2019-03/ASPI%20Counterterrorism%20YB2019_acc_1.pdf?VersionId=VWvpiCRC_om4gXFvmBHvSn0NIDNOrMvM, последњи приступ 06. августа 2021.

107. Sinai, Joshua. 2020. „Forecasting active threat attacks: A New Category of Risk to anticipate.” In *Counterterrorism yearbook 2020*, eds. Isaac Kfir and John Coyne, 99–104, The Australian Strategic Policy Institute (ASPI), Counter-Terrorism Policy Centre (CTPC). <https://s3-ap-southeast-2.amazonaws.com/ad-aspi/2020-03/ASPI%20Counterterrorism%20YB2020.pdf?XVWQRHtHM0Yjs4OTfES3sLpkmCl36X4e=>, последњи приступ 06. августа 2021.

108. Sinai, Joshua. nd. „Prevention of Low-tech, Lone Actor Terrorist Attacks: The Case of the United States, 1970s – 2019.” У: *Handbook of Terrorism Prevention and Preparedness*. Chapter 21: 676-705. DOI: 10.19165/2020.6.0121. последњи приступ 13. августа 2021. <https://icct.nl/app/uploads/2021/03/Handbook-Ch-21-Sinai-Prevention-of-Low-tech-Lone-Actor-Terrorist-Attacks.pdf>
109. Smith, Brent L., Jeff Gruenewald, Paxton Roberts, Kelly R. Damphousse. 2015. „The Emergence of Lone Wolf Terrorism: Patterns of Behavior and Implications for Intervention.” *Terrorism and Counterterrorism Today (Sociology of Crime, Law and Deviance)* 20: 91–110. Doi:10.1108/S1521-613620150000020005
110. Smith, Melanie, Sabine Barton and Jonathan Birdwell. 2016. „Policy Paper 3: Motivations, Political Engagement and Online Activity.” Countering Lone-Actor Terrorism Series No. 7. Institute for Strategic Dialogue (ISD), London. последњи приступ 12. августа 2021. <https://www.isdglobal.org/isd-publications/lone-actor-terrorism-policy-paper-3-motivations-political-engagement-and-online-activity/>
111. Spaaij, Ramón. 2010. „The Enigma of Lone Wolf Terrorism: An Assessment.” *Studies in Conflict & Terrorism* 33(9): 854–870. Дои: 10.1080/1057610X.2010.501426
112. Spaaij, Ramón and Mark Hamm S. 2015. „Key Issues and Research Agendas in Lone Wolf Terrorism”. *Studies in conflict and terrorism* 38(3): 167-178. DOI: 10.1080/1057610X.2014.986979
113. Striegher, Jason-Leigh. 2013. „Early detection of the lone wolf: advancement of counter-terrorism investigations with an absence or abundance of information and intelligence.” *Journal of Policing, Intelligence and Counter Terrorism* 8(1): 35–53. Дои: 10.1080/18335330.2013.789596
114. Springer, Nathan R. 2009. „Patterns of radicalization indentifying the markers and warning signs of domestic lone wolf terrorists in our midst.” Master’s Thesis, Naval Postgraduate School Monterey. последњи приступ 17. августа 2021. https://calhoun.nps.edu/bitstream/handle/10945/4340/09Dec_Springer.pdf?sequence=1&isAllowed=y
115. Teich, Sarah. 2013. „Trends and Developments in Lone Wolf Terrorism in the Western World: An Analysis of Terrorist Attacks and Attempted Attacks by Islamic Extremists.” *International Institute for Counter-Terrorism (ICT)*. последњи приступ 13. августа 2021. http://ctcitraining.org/docs/LoneWolf_SarahTeich2013.pdf
116. Upadhyay, Akshat. 2017. „Anatomy of Lone Wolf Terrorism: Special Emphasis on Countering Violent Extremism.” *Manekshaw Paper* 69: 1–25. Centre for Land Warfare Studies (CLAWS), New Delhi. последњи приступ 16. августа 2021. <https://www.claws.in/publication/anatomy-of-lone-wolf-terrorism-special-emphasis-on-countering-violent-extremism/>
117. Van der Heide, Liesbeth. 2011. Individual Terrorism: Indicators of Lone Operators. Master Thesis, University of Utrecht. последњи приступ 12. августа 2021. https://www.researchgate.net/publication/292152686_Individual_Terrorism_Indicators_of_Lone_Operators

118. Weimann, Gabriel. 2012. „Lone Wolves in Cyberspace.” *Journal of Terrorism Research* 3(2): 75–90. последњи приступ 12. августа 2021. <https://www.files.ethz.ch/isn/164616/468-956-1-SM%20Full.pdf>
119. Wiskind, Claire. 2016. „Lone Wolf terrorism and Open source Jihad: An explanation and assessment.” *International Institute for Counter-Terrorism (ICT)*. последњи приступ 02. јануара 2021. <https://www.ict.org.il/UserFiles/ict-lone-wolf-osint-jihad-wiskind.pdf>
120. Zeman, Tomáš, Jan Břeň, Rudolf Urban. 2018. „Profile of a lone wolf terrorist: A crisis management perspective.” *Journal of Security & Sustainability Issues* 8(1): 5–18. Doi: 10.9770/jssi.2018.8.1(1)
121. Zeman, Tomáš, Jan Břeň, Rudolf Urban. 2017. „Role of Internet in lone wolf terrorism.” *Journal of Security & Sustainability Issues* 7(2): 185–192. последњи приступ 17. августа 2021. http://www.tb.lt/Leidiniai/SSI/7-2/7_2_1.pdf
122. Zierhoffer, Diane M. 2014. „Threat Assessment: Do Lone Terrorists Differ from Other Lone Offenders?.” *Journal of Strategic Security* 7(3): 48–62. Doi: <http://dx.doi.org/10.5038/1944-0472.7.3.3>
123. Zúquete, José’ Pedro. 2014. „Men in Black: Dynamics, Violence, and Lone Wolf Potential.” *Terrorism and Political Violence*, 26: 95–109. Doi: 10.1080/09546553.2014.849920